

H Ø R I N G

Finanstilsynet
Århusgade 110
2100 København Ø

Sendt pr. e-mail til hoeringer@ftnet.dk med kopi til belhvl@ftnet.dk

Hørings svar vedrørende udkast til forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (Hvidvaskloven)

Finansrådet og Realkreditforeningen (i det følgende organisationerne) har den 13. juli 2016 modtaget udkast til forslag til lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terror i høring. Organisationerne takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkastet.

Det er væsentligt for organisationerne og organisationernes medlemmer, at der er stor tillid til det finansielle system. Den finansielle sektor bruger derfor mange ressourcer i arbejdet med at forhindre hvidvask af penge og terrorfinansiering, og vi vil som sektor naturligvis også fremadrettet påtage os vores del af ansvaret.

Det er i den forbindelse vigtigt, at der er et tæt samarbejde mellem den finansielle sektor og de relevante offentlige myndigheder. Organisationerne vil i den forbindelse gerne rose Finanstilsynet for den åbenhed, som organisationerne mødes med af Finanstilsynets medarbejdere, herunder også at Finanstilsynet har tilkendegivet at ville medvirke til udarbejdelse af informationsmateriale om loven til borgere og virksomheder.

Det er ligeledes vigtigt med en fortsat dialog mellem virksomheder og myndigheder, og at der i offentligt regi løbende udvikles værktøjer, som kan understøtte og lette virksomhedernes arbejde med opfyldelsen af retlige forpligtelser, eksempelvis på baggrund af krav i hvidvaskloven. Det er derfor positivt, at der er blevet arbejdet intensivt på at etablere det danske register over reelle ejere. Det er herudover vigtigt, at ressourcerne hos såvel myndigheder som virksomheder udnyttes rigtigt. Det betyder, at reguleringen skal have det rette fokus, så resultatet af de øgede byrder for den finansielle sektor rent faktisk resulterer i, at muligheden for hvidvask og terrorfinansiering forhindres eller vanskeliggøres.

Organisationerne finder, at gennemførelsen af høringen i relation til nærværende lovforslag og processen i forbindelse med lovforslagets fremme indebærer væsentlige udfordringer. Lovforslaget er sendt i høring i sommerferieperioden med en, i forhold til lovforslagets størrelse, meget kort høringsfrist.

24. august 2016

Finanssektorens Hus
Amaliegade 7
1256 København K

Finansrådet

Telefon 3370 1000
mail@finansraadet.dk
www.finansraadet.dk

Realkreditforeningen

Telefon 3336 1311
mail@realkreditforeningen.dk
www.realkreditforeningen.dk

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Hertil kommer, at loven forventes at træde i kraft den 1. januar 2017, hvilket er tidligere end implementeringsfristen. Dette vil medføre særdeles væsentlige udfordringer for institutterne i forhold til gennemførelse af lovpligtige ændringer af politikker, forretningsgange og compliance-programmer.

Side 2

Nedenfor følger organisationernes bemærkninger til lovforslaget.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Generelle bemærkninger

Som bekendt har der over de seneste måneder været betydelig offentlig debat om bankers overholdelse af hvidvasklovgivningen. Nærværende lovforslag indeholder de allerede kendte forpligtelser i relation til hvidvask, ligesom der introduceres en række nye forpligtelser for institutterne i Danmark.

Der er tale om særdeles kompleks lovgivning, og der vil være et meget betydeligt og omkostningstungt arbejde forbundet med at implementere og efterleve reglerne i praksis. Det er imidlertid en grundlæggende forudsætning for at kunne implementere lovgivningen i institutternes politikker, forretningsgange og daglige arbejde – og således at efterleve loven i praksis – at det med tilstrækkelig tydelighed fremgår, hvilke pligter og ansvar loven indfører, og hvori ændringerne i forhold til gældende krav består.

Kompleksiteten understreges af, at lovforslaget pålægger virksomhederne omfattet af loven store administrative omkostninger. I bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at de virksomheder, som omfattes af loven, pålægges administrative omstillingsomkostninger for 1,2 mia. kr. og løbende administrative omkostninger for 225 mio. kr. Dertil kommer efterlevelseshomkostninger for 228 mio. kr.

I gennemgangen af de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet tages der alene højde for de (meget betydelige) økonomiske og administrative konsekvenser, som loven vil medføre for de virksomheder, som er omfattet af lovens anvendelsesområde. Det bemærkes hertil, at loven også må forventes at medføre ikke ubetydelige økonomiske og administrative konsekvenser af mere indirekte karakter for de virksomheder, som er kunder i de omfattede virksomheder.

Det foreliggende lovforslag forudsætter i meget stort omfang præciseringer og uddybninger. Dette vil kunne ske i forbindelse med det videre arbejde med lovforslaget og i forbindelse med udarbejdelse af en vejledning på området. Nærværende høringssvar adresserer de forhold og områder, som nødvendigvis må uddybes og præciseres som forudsætning for at have en operationaliserbar lovgivning på området.

Organisationerne skal endvidere bemærke, at en effektiv efterlevelse af intentionerne i lovforslaget forudsætter, at der også hos de relevante myndigheder på området er ressourcer til at gennemgå og analysere de mange transaktioner, som institutterne indberetter. Med over 300.000 indberettede transaktioner fra institutterne på ét år skal der være vished for, at både

SØIK og SKAT har de fornødne ressourcer til at gennemgå de mange indberetninger. Loven vil ikke leve op til sit formål, hvis myndighederne ikke på relevant måde har ressourcer til at følge op på institutternes indberetninger.

Side 3

I relation til lovudkastet er det anerkendelsesværdigt, at der lægges op til en mere risikobaseret tilgang i modsætning til den nuværende primært regelbaserede regulering.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Rammerne for en sådan risikobaseret regulering understøttes og opretholdes af en tilsvarende risikobaseret tilgang hos tilsynsmyndighederne, og vi skal derfor allerede nu udtrykke vores forventning om, at tilsynsmyndighederne i sin tolkning af reguleringen vil overlade netop det skøn til institutterne, som lovudkastet lægger op til. I modsat fald vil den praktiske administration hos myndighederne indebære en overimplementering i forhold til direktivets krav.

Et andet væsentligt område i lovforslaget er de mulige ændringer i virksomhedernes organisation. I henhold til de nuværende regler udpeges en hvidvaskansvarlig, som i mange institutter vil være compliancechefen. Herudover løses mange AML-relaterede opgaver i dag tillige i bankernes complianceafdelinger.

Med det foreliggende udkast til lovforslag skabes tvivl om, hvorvidt denne organisering kan opretholdes efter 1. januar 2017, da den daglige ledelse fremadrettet skal udpege både en ansvarlig til at træffe beslutninger på vegne af virksomheden på hvidvaskområdet og en complianceansvarlig, der skal sikre, at virksomheden overholder loven.

Det bør endvidere mere generelt uddybes, hvordan der i praksis skal forholdes ved overlap mellem denne lov og persondataloven (og databeskyttelsesforordningen) og lov om finansiel virksomhed.

Der lægges med lovforslaget op til, at de nye regler skal træde i kraft den 1. januar 2017, det vil sige cirka et halvt år før artikel 67, stk. 1, forpligter Danmark og øvrige medlemsstater til at gennemføre 4. hvidvaskdirektiv i national ret. Dette sker som udgangspunkt på baggrund af en ikke-bindende henstilling fra Kommissionen fra februar 2016.

Organisationerne har naturligvis forståelse for den danske regerings ønske om at præimplementere 4. hvidvaskdirektiv, men det medfører en række udfordringer for såvel omfattede virksomheder som myndigheder med hensyn til implementeringen af reglerne.

Baggrunden for den foreslåede fremrykning af ikrafttrædelsestidspunktet, som den må forstås af lovudkastets generelle bemærkninger, er hovedsagelig det seneste års terroranslag i Europa. I en række af de nye regler må risikoen ved en implementering af reglerne i henhold til artikel 67 formodes at være begrænset. Et sådant område er politisk eksponerede personer, hvor risikoen helt overvejende – hvis ikke udelukkende – må antages at

bestå i korruption og hvidvaskrelaterede kriminalitetsarter. Der synes dermed ikke at være noget til hinder for at lade reguleringen vedrørende politisk eksponerede personer træde i kraft senere.

Side 4

EU-Kommissionen har den 5. juli 2016 fremsat direktivforslag om ændring af 4. hvidvaskdirektiv. Vedtagelse af ændringsdirektivet i sin nuværende form vil nødvendiggøre ændringer af lovforslaget før ikrafttrædelsesdatoen den 1. januar 2017.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Ved gennemgang af lovforslaget forekommer en række urigtige oversættelser og ukorrekte henvisninger (eksempelvis bemærkningerne til § 48), og lovforslaget bør derfor gennemgås for at sikre en korrekt implementering.

En række steder i forslaget henvises der til 4. hvidvaskdirektiv som 2015/84, hvor det rettelig bør være 2015/849. Det samme gør sig gældende i forhold til pengeoverførselsforordningen, som har nummeret 1781/2006. Denne benævnes fejlagtigt 1761/2006.

Endelig nævnes under "Forholdet til EU-retten" på side 104, at forslaget anvender undtagelsesmuligheden i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/847 af 20. maj 2015 om oplysninger, der skal medsendes ved pengeoverførsler, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1781/2006, som ikke finder anvendelse før 26. juni 2017.

Specifikke bemærkninger

Kapitel 1 – Anvendelsesområde og definitioner

§ 2

Organisationerne foreslår indledningsvis, at strukturen i § 2 ændres, således at nr. 6 og 7 om henholdsvis nærtstående personer og nære samarbejdspartnere til politisk eksponerede personer flyttes til efter definitionen af disse.

Det er nødvendigt først at have kendskab til definitionen af politisk eksponerede personer, inden der kigges på personer, som har en sammenhæng med disse. Samtidig er det også den struktur, som anvendes i 4. hvidvaskdirektiv.

Nr. 3 – Forretningsmæssig forbindelse. Omfattet af loven er forretningsmæssige forbindelser, som forventes at blive af en vis varighed. Der gives ikke nærmere fortolkningsbidrag i bemærkningerne i forhold til, hvad der forstås ved en vis varighed. Idet der ikke kan findes støtte til en definition af, hvornår en forretningsforbindelse er af en vis varighed, bør bemærkningerne udvides med eksempler herpå.

Det vil endvidere være relevant, at det beskrives, hvornår en forretningsmæssig forbindelse kan anses som værende ophørt. Vil den forretningsmæssige forbindelse eksempelvis være ophørt, når de eneste forhold, man

har til en (tidligere) kunde, er den restance/fordring, som kunden skylder, og al anden kontakt/forretninger er ophørt? Et eksempel herpå kunne være en inkassokunde som er opsagt, og som ikke har incitament for at medvirke til at opfylde kundekendskabskravene m.v. I relation til kundekendskabs- og overvågningskravene er det væsentligt at få afklaret dette spørgsmål.

Side 5

Nr. 4. – Korrespondentforbindelse. Der er i loven tilstræbt en meget direktivnær implementering af 4. hvidvaskdirektiv. Det følger af bemærkningerne til nr. 4, litra b, på side 117, at *"virksomheder her i landet kun er omfattet i de tilfælde, hvor de som korrespondenter leverer ydelser til en respondent, men ikke i de situationer, hvor de som respondent modtager ydelser fra en korrespondent."*

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Alligevel følger det senere i teksten, at *"Korrespondentforbindelser omfatter endvidere tilfælde, hvor der indgås forbindelser mellem virksomheder med henblik på værdipapirtransaktioner eller overførsler af midler. Dette forekommer ved udveksling af såkaldte SWIFT-nøgler mellem finansielle virksomheder."*

Denne opfattelse er en videreførelse af Finanstilsynets fortolkning af den gældende hvidvasklov. Det er dog nødvendigt at være opmærksom på, at SWIFT-systemet har udviklet sig således, at en SWIFT-nøgle ikke længere nødvendigvis giver adgang til alle beskedtyper.

SWIFT-nøgler kan bruges til mange formål. Rent teknisk findes der en række beskedtyper (message types/MT) i SWIFT-systemet, fordelt på 9 serier MT1XX-MT9XX. Disse serier benyttes til forskellige formål, hvor MT1XX eksempelvis er til kommercielle betalinger, mens MT4XX og MT7XX er til trade finance.

Herunder er der to typer beskeder. En som er autenticeret, hvor RMA (Relationship Management Application i SWIFT-systemet) skal udveksles, og en anden som ikke er autenticeret, hvor man som deltager på SWIFT alene kan kommunikere med alle deltagere.

Brugen af RMA beskrives af Wolfsberg Gruppen på følgende måde:

*"The RMA is a messaging capability enabling members of the SWIFT network to exchange messages over the network. The use of RMA is mandatory for sending and receiving SWIFT messages with the exception of the messages listed in **Appendix A**, which require no prior authorisation. RMA can be unrestricted or, through granular authorisations, be limited to specific incoming message types. For the purpose of this guidance document, this latter option will be referred to as RMA Plus. It is also noted that the terms "bank" and "financial institution" are used interchangeably throughout this document."*

Ved beskeder som ikke er autenticeret, og som alene kan benyttes til kommunikation, kan der ikke være tale om korrespondentbankforbindelse, idet alle deltagere i givet fald ville være korrespondentbankforbindelser. Det be-

tyder, at man som institut kan begrænse sin risiko ved at begrænse beskedtyperne til f.eks. MT4XX- og MT7XX-serierne.

Side 6

Finanstilsynets opfattelse af, at der allerede ved udveksling af SWIFT-nøgler etableres en korrespondentforbindelse, er derfor efter organisationernes vurdering ikke i overensstemmelse med definitionen og medfører, at der i dansk kontekst på et meget tidligt tidspunkt skal gennemføres byrdefulde kundekendskabsprocedurer.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Organisationerne foreslår på den baggrund og i overensstemmelse med definitionen af korrespondentbankforbindelser i 4. hvidvaskdirektiv, at definitionen begrænses til de aktiviteter, der indebærer levering af pengeinstituttydelser fra et institut til et andet, således at der ikke allerede ved udveksling af SWIFT-nøgler opstår en forpligtelse til at foretage kundekendskabsprocedurer. Synspunktet er yderligere beskrevet i Wolfberg Gruppens anbefaling fra foråret 2016 i "Wolfsburg Guidance on SWIFT Relationship Management Application (RMA) Due Diligence"

Se i øvrigt bemærkningen til § 19.

Nr. 6 – Nærtstående. Bestemmelsen definerer nærtstående til politisk eksponerede personer. Det fremgår af lovbemærkningerne på side 118, at der ikke er tiltænkt en afvigelse fra artikel 3(10) i 4. hvidvaskdirektiv.

For at undgå fortolkningstvivel bør det derfor tilføjes til bestemmelsen, at der alene er tale om nærtstående personer til en politisk eksponeret person.

I bestemmelsen afgrænses nærtstående som ægtefælle, registreret partner, samlever, livsarvinger og disses ægtefæller og forældre. Brugen af begrebet livsarvinger og samlever udvider anvendelsesområdet i forhold til direktivet.

For at sikre en vis overensstemmelse med 4. hvidvaskdirektiv foreslår organisationerne, at bestemmelsen affattes på følgende måde:

"Nærtstående: En politisk eksponeret persons forældre, ægtefælle, registrerede partner, samlever, samt børn og disses ægtefæller."

Såfremt samlever ønskes omfattet af bestemmelsen, bør det defineres klart, hvornår Finanstilsynet anser en person for samlever.

Organisationerne har noteret sig, at man fra Finanstilsynets side er opmærksom på problematikken vedrørende livsarvinger.

Nr. 7 – Nær samarbejdspartner. Bestemmelsen definerer nære samarbejdspartnere til politisk eksponerede personer. Det fremgår af lovbemærkningerne på side 118, at der ikke er tiltænkt en afvigelse fra artikel 3(11) i 4. hvidvaskdirektiv.

Sprogligt afviger bestemmelsen dog fra den danske oversættelse af direktivet. I direktivet benyttes eksempelvis i litra a *"fysiske personer, som vides at..."*, hvor der i lovforslaget benyttes *"En fysisk person, der er kendt for..."*. Organisationerne formoder, at forskellen skyldes, at Finanstilsynet har benyttet den engelske direktivtekst ved udarbejdelsen af lovforslaget, og at der med forskellen i sprogbrugen ikke er tiltænkt en egentlig afvigelse fra direktivet.

Side 7

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Det anføres videre på side 119, at virksomhederne omfattet af loven anses for at have viden, hvis oplysningerne er offentligt kendte. Det præciseres ikke nærmere, hvad der skal forstås ved offentligt kendt. For at sikre at institutterne ved, hvilke forholdsregler de skal tage, bør dette præciseres yderligere i bemærkningerne, eventuelt med eksempler.

Tilsvarende er det uklart, hvad der menes med *"..nær forretningsmæssig forbindelse.."* i nr. 7, b. Idet 4. hvidvaskdirektiv ikke indeholder guidance og FATF's vejledning til anbefaling 12 og 22 er meget bred (omfatter eksempelvis elskere/elskerinder), bør Finanstilsynet i lovbemærkningerne beskrive, hvad der i en dansk kontekst skal opfattes som en *"..nær forretningsmæssig forbindelse.."*.

Nr. 8 – Politisk eksponeret person. Definitionen udvides til at omfatte personer med bopæl her i landet. Udvidelsen er direktivbestemt og medfører en væsentligt øget byrde for sektoren, uden at der – efter organisationernes opfattelse – i øvrigt ses at være behov for en øget overvågning af denne gruppe personer, samt deres nærtstående og nære samarbejdspartnere i Danmark. Idet Danmark er et lavrisikoland i forhold til korruption og på nuværende tidspunkt ligger nummer 1 på transparency listen, bør det fremgå tydeligere af bemærkningerne, at der inden for gruppen PEP'er også kan ske en risikoafvejning.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 18.

Nr. 8, litra e – Centralbanker. Det bør præciseres, hvad der forstås ved centralbanker. I Schweiz er ikke mindre end 24 institutter ejet af kantonerne, og de dækker ca. 1/3 af den schweiziske banksektor. Skal institutter som disse anses som en centralbank, eller er det alene institutioner, som varetager valuta- og pengepolitikken i en stat, som er omfattet.

Nr. 8, litra g – Statsejede virksomheder. I bemærkningerne til bestemmelsen på side 120 er anført

*"Hermed menes på samme måde som under litra e som udgangspunkt bestyrelsen, **men det omfatter også medlemmer af direktionen.**"*
[vores fremhævning]

Formuleringen er uklar, og det bør præciseres, hvis bestemmelsen skal forstås således, at direktionen i en statsejet virksomhed altid er omfattet. Det bør endvidere præciseres, hvad rækkevidden af bestemmelsen er, idet en

række virksomheder kan give anledning til tvivl, herunder Selvstændige Offentlige Virksomheder (SOV), og virksomheder som Arbejdsmarkedets Tilægspension og Lønmodtagernes Dyrtidsfond, der normalt henregnes som en del af den offentlige forvaltning.

Side 8

Nr. 8, litra h – Internationale organisationer. Internationale organisationer er et nyt begreb i 4. hvidvaskdirektiv. For at undgå unødvendige byrder er det væsentligt, at begrebet "internationale organisationer" defineres klart, hvilket ikke er tilfældet i 4. hvidvaskdirektiv eller nærværende lovforslag. Idet definitionen på en politisk eksponeret person i en international organisation er hentet i FATF's anbefalinger, vil det være nærliggende også at hente definitionen af en international organisation her. Organisationerne foreslår derfor, at Finanstilsynet enten i § 2 eller i bemærkningerne tilføjer FATF's definition af en international organisation, jf. nedenfor. For at gøre definitionen mere overskuelig er de enkelte eksempler sat op i punktform:

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

"International organisations are entities established by formal political agreements between their member States that have the status of international treaties; their existence is recognised by law in their member countries; and they are not treated as resident institutional units of the countries in which they are located. Examples of international organisations include:

- a) the United Nations and affiliated international organisations such as the International Maritime Organisation;*
- b) regional international organisations such as the Council of Europe,*
- c) institutions of the European Union,*
- d) the Organization for Security and Cooperation in Europe and the Organization of American States;*
- e) military international organisations such as the North Atlantic Treaty Organization, and*
- f) economic organisations such as the World Trade Organisation or the Association of Southeast Asian Nations, etc."*

Såfremt der ikke indføres en definition, er der en åbenbar risiko for, at begrebet internationale organisationer vil blive udvidet til at omfatte et stort antal store og små private eller semioffentlige internationale organisationer, uagtet at disse ikke er offentlige enheder.

Nr. 9 – Reelle ejere. Reelle ejere defineres i stk. 1, litra a, således:

*"Den eller de fysiske personer i et selskab, virksomhed, foreninger m.v., der i sidste ende direkte eller indirekte ejer eller kontrollerer en **tilstrækkelig del** af ejerandelene eller stemmerettighederne, eller som udøver kontrol ved hjælp af andre midler, bortset fra ejere af selskaber, hvis ejerandele handles på et reguleret marked eller et tilsvarende marked, som er undergivet oplysningspligt i overensstemmelse med EU-retten eller tilsvarende internationale standarder."* [vores fremhævnings]

Ordlyden af bestemmelsen sikrer overensstemmelse mellem definitionen af reelle ejere i hvidvaskloven og selskabsloven. Hvidvaskdirektivets artikel 3(6)(a)(i) indeholder dog et yderligere afsnit, som bidrager til fortolkning af bestemmelsen.

Side 9

I lovforslaget er det således ikke defineret, hvad der skal forstås ved "en tilstrækkelig del af ejerandelene eller stemmerettighederne". I både i 4. hvidvaskdirektiv og i den gældende hvidvasklov er >25 pct. ejerandel eller stemmeberettigede den afgørende indikator i forhold til at fastslå, hvornår der foreligger en kontrol. Definitionen er hentet fra selskabsloven, hvor Finansrådet allerede i Finansrådets høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af selskabsloven m.fl. (gennemførelse af skattelyaftale vedrørende registrering af reelle ejere) af 17. november 2015, gjorde Erhvervsstyrelsen opmærksom på, at det ville være meget hensigtsmæssigt, såfremt 25 pct.-grænsen blev indarbejdet direkte i loven, således som det er tilfældet i den eksisterende lovgivning.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Idet 25 pct.-grænsen fremgår af bemærkningerne til såvel hvidvaskloven som selskabsloven, må grænsen derfor antages fortsat at være gældende.

I bemærkningerne beskriver Finanstilsynet herudover en række eksempler på, hvordan en eller flere personer kan udøve kontrol over en virksomhed. En række af disse eksempler beskriver situationer, som i praksis vil være meget vanskelige at kontrollere, jf. nedenfor.

Ledelsen som reelle ejere

Af 4. afsnit på side 121 fremgår:

"Hvis det på baggrund af tilstrækkelig undersøgelse og dokumentation må lægges til grund, at ingen fysiske personer her et sådan direkte eller indirekte reelt ejerskab, skal den daglige ledelse af virksomheden m.v. identificeres og deres identitet skal verificeres i henhold til den foreslåede bestemmelse."

Det er uklart, hvad "m.v." betyder eller henviser til.

Det bør i øvrigt fremgå mere direkte af bemærkningerne, hvordan loven generelt forholder sig til, hvornår henholdsvis bestyrelsesmedlemmer og direktionsmedlemmer er at anse som reelle ejere og derfor underlægges lovens krav om identifikation og verifikation.

Såfremt det alene er i konkrete situationer, hvor bestyrelsesmedlemmer og direktionen vurderes at have bestemmende indflydelse, bør der gives eksempler på sådanne tilfælde.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 11, stk. 1, litra c.

Potentielle stemmerettigheder m.v.

I bemærkningerne på side 122 anføres, at der skal tages højde for potentielle stemmerettigheder, tegningsrettigheder og købsoptioner i vurderingen af, om der foreligger en reel ejer. Bemærkningerne er hentet i den ændring af selskabsloven, som indfører registret over reelle ejere. Dette er en meget stor ekstra byrde og gør, at undersøgelsen bliver meget omkostningstung, uden at den nødvendigvis vil afdække noget. Det samme gælder bemærkningen på side 123 om vetorettigheder.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Yderligere anføres det på side 122, 5. afsnit, at det i nogle tilfælde vil være nødvendigt at vurdere det faktiske antal stemmer repræsenteret på generalforsamlingen. Det forudsættes videre, at:

”Det betyder, at hvis det på baggrund af tidligere generalforsamlinger viser sig, at kun 60 pct. af de samlede stemmerettigheder i et selskab repræsenteres på generalforsamlingen, skal der mindre end 25 pct. af stemmerne til for, at den enkelte ejer kan have kontrol som reel ejer. Der skal dog være tale om et mere permanent forhold. Det samme princip gør sig gældende i forbindelse med udpegningsrettigheder, hvor en permanent udeblivelse af bestyrelsesmedlemmer kan give de øvrige bestyrelsesmedlemmer relativt mere indflydelse. Eksempelvis kan retten til at udpege et antal bestyrelsesmedlemmer give mere indflydelse, hvis en eller flere af de øvrige bestyrelsesmedlemmer permanent har forfald fra bestyrelsesmøderne.”

Dette vil i realiteten betyde, at der skal gennemføres en manuel gennemgang af generalforsamlingsprotokollater, før det kan afdækkes, hvor mange og hvilke personer der har deltaget på generalforsamlingerne. Er sådant krav er både meget byrdefuldt og forekommer ikke realistisk.

Henset til at danske virksomheder har en forpligtelse til at anmelde sine reelle ejere til registret over reelle ejere, synes pligterne i ovenfor nævnte eksempler meget vidtgående.

Hele ideen med, at reelle ejere skal registreres i ejerregistret, udhules, hvis institutterne alligevel ikke kan gå ud fra, at registreringerne er korrekte. Det vil derfor være ønskeligt, at virksomheder ud fra en risikovurdering kan lægge registreringerne til grund, medmindre der er konkret viden eller mistanke om, at det ikke er tilfældet. Ud over viden fra registret vil også andre informationer blive indhentet, eksempelvis organisationsdiagram m.v.

Organisationerne henviser i øvrigt til Finansrådets høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af selskabsloven m.fl. (gennemførelse af skattelyaftale vedrørende registrering af reelle ejere) af 17. november 2015, i hvilket Finansrådet ligeledes gjorde opmærksom på de praktiske problemer i nævnte eksempler.

Nr. 9, litra b – Reelle ejere i fonde. I forhold til fonde gennemføres der en udvidelse af den kreds af personer, der skal anses som reelle ejere. Det an-

føres nu direkte, at medlemmer af bestyrelsen altid er at anse som en reel ejer, hvilket ikke tidligere har været tilfældet. Det bør fremgå, om det i alle situationer er hele bestyrelsen, uanset antal bestyrelsesmedlemmer og beslutningskompetencer.

Side 11

Ændringen medfører en betydelig udvidelse af den kreds af personer, som anses som reelle ejere i en fond. En sådan udvidelse er en ekstra byrde, som det vil tage tid at få implementeret. Såfremt denne regulering gør sig gældende i forhold til eksisterende kunder, er der behov for overgangsregler.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

I henhold til nr. 9, litra b, ii, skal en særligt begunstiget person, eller såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af uddelinger, endnu ikke kendes, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse et retligt arrangement er oprettet eller fungerer, ligeledes anses som reelle ejere.

Bestemmelsen indeholder ikke vejledning til, hvordan en særligt begunstiget person identificeres, ligesom bemærkningerne til forslaget ikke giver et konkret billede af, hvordan fonde skal behandles, men snarere har karakter af en gennemgang af fondslovens bestemmelser.

I afsnittet på side 125, 6. afsnit, der indledes *"For så vidt angår personer, der er særlig..."* står til sidst i afsnittet *"...modtage en ikke ubetydelig andel af fondens midler."* Det bør præciseres, hvad der forstås ved *"en ikke ubetydelig andel"*, og derfor bør det overvejes, om de hidtil gældende 25 pct.-regler vedrørende fonde i hvidvasklovens § 3, stk. 1, nr. 4, litra c og e, fortsat bør finde anvendelse:

Litra c: personer som ifølge en fonds vedtægter eller på anden måde skal modtage 25 pct. eller mere af en fond eller andet lignende retligt arrangements uddelingsmidler eller andre formuegoder, hvis disse personer er kendt.

Litra e: personer, der udøver kontrol over mindst 25 pct. af en fond eller et andet lignende retligt arrangements uddelingsmidler eller andre formuegoder.

For så vidt angår litra c bør denne tilføjes til bemærkningerne, som en indikator på, hvornår en person eller gruppe af personer er særligt begunstiget i henhold til lovforslagets § 2, nr. 2, litra b.

For så vidt angår litra e kan denne udgå, såfremt bestyrelsen i en fond i alle tilfælde skal anses som reelle ejere.

Endelig bør det fremgå tydeligere af bemærkningerne, hvor langt et institut skal gå for at afdække, hvem der hører til en gruppe af "særligt begunstigede", og i hvilket omfang fonden har en fast/pligtmæssig uddeling til pågældende gruppe.

Bemærkninger til § 2 af mere teknisk karakter

Side 12

4. afsnit på side 125 bør omformuleres, da meningsindholdet ikke er klart.

Afsnittet på side 125, 5. afsnit, der indledes *"For så vidt angår fonde vil det vil fysiske personer ..."* bør omformuleres, da sætningens indhold ikke er klart.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Afsnittet på side 127, der indledes: *"Det bemærkes, at en ikke-erhvervsdrivende fonds stifter ikke anses som en reel ejer af fonden,..."* er umiddelbart ikke i overensstemmelse med afsnittet på samme side, der indledes, *"I henhold til den foreslåedes nr. 9, litra b, iii, anses reel ejer i et retligt arrangement, herunder i en fond eller lignende yderligere som en stifter"*

§ 3

§ 3 indeholder definitionen af hvidvask. Bestemmelsen er i vidt omfang enslydende med § 4 i den nuværende hvidvasklov, dog udvides § 3, stk. 1, nr. 1, så bestemmelsen fremadrettet lyder:

"§ 3. Ved hvidvask forstås i denne lov:

*1) uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte **eller midler**, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse,"* [vores fremhævning].

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen på side 131, at tilføjelsen af *"eller midler"* er indsat i bestemmelsen for at tydeliggøre, at definitionen af hvidvask også omfatter midler, der er opnået ved overtrædelser af skatte-, told- eller afgiftslovgivningen.

Det er organisationernes holdning, at definitionen af hvidvask bør affattes mere præcist. Organisationerne foreslår således, at § 3, stk. 1, nr. 1, affattes på følgende måde:

"§ 3. Ved hvidvask forstås i denne lov:

1) uberettiget at modtage eller skaffe sig eller andre del i økonomisk udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, uagtet om udbyttet kan udskilles fra øvrige midler/uagtet om udbyttet er identificerbart."

Uanset hvordan bestemmelsen affattes, er det væsentligt, at der tages stilling til, om institutterne fremadrettet vil få udvidet overvågningsforpligtelserne i forhold til, hvad der er tilfældet i dag. Vil der således blive stillet krav om øget afdækning af kundernes skattemæssige forhold, eller er der fortsat tale om et element i den almindelige overvågning af transaktioner og handlinger i henhold til § 11, stk. 1, nr. 4.

Herudover er der en række grænsefladeproblemstillinger, som det vil være hensigtsmæssigt, at Finanstilsynet forholder sig til. Det kan eksempelvis dreje sig om den situation, hvor der foretages store kontanthævninger og hævnningen ikke i sig selv er mistænkelig. Store kontanthævninger kan indikere, at der benyttes sort arbejde. Den pågældende person begår ikke selv

skatteunddragelse, men medvirker potentielt til en sådan. Det vil dog være umuligt for institutterne at vurdere, idet den konkrete skatteunddragelse først sker, når den person, der modtager betaling for sort arbejde og dermed begår skatteunddragelse, ikke indberetter beløbet på sin selvangivelse. Herudover er det også et relevant spørgsmål, om det er her, institutterne skal bruge deres overvågningsressourcer, idet ingen købere af sort arbejde er blevet straffet de seneste 45 år, jf. skatteministerens svar på spørgsmål nr. 395 af 26. april 2016 (alm. del) (J.nr. 16-0542313).

Endelig er det væsentligt, at der i lovforslaget klart tages stilling til, i hvilket omfang socialt bedrageri er omfattet af hvidvaskloven, så institutterne kan indrette og afgrænse deres overvågningsforpligtelse. I modsat fald er der en risiko for, at der sendes en række underretninger til SØIK, som der ikke er behov for, og at institutternes ressourcer dermed ikke benyttes optimalt.

Der findes ikke egentlig definition på socialt bedrageri, og socialt bedrageri kan derfor omfatte alt fra helt bagatelagte forhold til egentligt bedrageri i henhold til straffeloven eller skattekontrolloven. Hvor hvidvaskpotentialet udgør ca. 20,6 mia. kr. i Danmark, er omfanget af socialt bedrageri senest i december 2011 anslået til op til 12 mia. kr. af KMD Analyse.

Socialt bedrageri kan eksempelvis falde ind under retssikkerhedslovens § 12b, hvor der alene er bødestraf, eller i grovere tilfælde straffelovens bedrageribestemmelse, hvor strafferammen er bøde eller fængsel.

I den nuværende lovgivning vil en række eksempler på socialt bedrageri således falde uden for gruppen af lovovertrædelser, som SØIK straks skal underrettes om, ligesom det også er vanskeligt at identificere et udbytte for denne type kriminalitet.

Organisationerne skal på den baggrund opfordre til, at Finanstilsynet i bemærkningerne tager stilling til, i hvilket omfang socialt bedrageri er omfattet af hvidvaskloven, og hvor aktivt institutterne skal monitorere for at "fange" socialt bedrageri. En ting er at institutterne naturligvis skal og vil reagere på en mistænkelig transaktion, men i forhold til øvrige handlinger en kunde måtte foretage sig, vil der typisk være tale om et prekært emne, og meget vil kunne opfattes som "dyneløfteri", hvilket institutterne ikke har et ønske om.

Falske penge

§ 6

§ 6 omhandler pligten til at tage falske penge ud af omløb. Bestemmelsen er i al væsentlighed identisk med forpligtelsen i den nuværende hvidvasklovs § 30. Som noget nyt undtages mønter og sedler i euro dog fra forpligtelsen i hvidvaskloven, jf. § 6, stk. 2.

Baggrunden for dette er, at forpligtelsen til at tage valuta i euro ud af omløb følger af forordning 1338/2001 om fastlæggelse af de foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte euroen mod falskmøntneri (med senere æn-

dringer), som er udvidet til at omfatte medlemsstater uden for eurozonen med hjemmel i 1339/2001 (med senere ændringer).

Side 14

Om end bestemmelsen er affattet lovteknisk korrekt, er det organisationernes opfattelse, at undtagelsen i § 6, stk. 2 alene bidrager med uklarhed. Det er således organisationernes holdning, at § 6, stk. 2, bør udgå, så det blot fremgår af bestemmelsen, at der er pligt til at tage falske mønter og sedler ud af omløb uanset valuta.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Kapitel 2 – Risikovurdering og risikostyring

§ 7

Stk. 1 – Risikovurdering. Der er foretaget en omfattende ændring i beskrivelsen af risikovurderingen. Arbejdet med at udarbejde en risikovurdering er således blevet udvidet væsentligt, som følge af de nye krav.

Ved gennemlæsningen af bemærkningerne er det umiddelbart indtrykket, at disse ikke giver mere vejledning end Finanstilsynets gældende vejledning til hvidvaskloven, selvom der indføres et væsentligt mere risikobaseret system. Det nævnes dog, at de af loven omfattede virksomheder i deres udarbejdelse af risikovurdering skal inddrage både risikovurdering udarbejdet af Europa-Kommissionen og den Nationale Risikovurdering. Det bør derfor fremgå af bestemmelsen, at Kommissionens og medlemslandets risikovurderinger skal indgå i instituttets risikovurdering. Det er et krav på lige fod med minimumsrisikofaktorerne, som fremgår af § 7, stk. 1.

Med de øgede krav er det væsentligt, at der i lovforslagets bemærkninger gives mere vejledning til udarbejdelse af en tilfredsstillende risikovurdering. Som minimum bør eksempelvis bemærkningerne til § 11 på side 153 i lovforslaget (risikoprofilering af kunder) også fremgå af bemærkningerne til § 7, således at omfanget af risikovurderingerne kan læses samlet et sted. Herudover bør der også tages stilling til, i hvilket omfang risikomitigerende foranstaltninger skal indarbejdes som en del af risikovurderingen.

Øverst på side 138 fremgår det endvidere, at risikovurderingen ikke må baseres på antagelser og altid skal dokumenteres. Denne sætning bør modificeres, idet dele af en risikovurdering jo er en vurdering bygget på antagelser. En virksomhed kan blandt andet have nicheområder, nye produkter mv., som ikke er beskrevet i tidligere risikovurderinger, og/eller hvor der endnu ikke er erfaring på området. Der kan også være nye tendenser hos kriminelle, som ikke er beskrevet, men indebærer en risiko.

Stk. 2 – Udpegning af beslutningsansvarlig. I henhold til § 25 i den gældende hvidvasklov skal institutterne udpege en hvidvaskansvarlig. Denne person vil i mange institutter tillige være chef for instituttets compliancefunktion.

Med nærværende forslag skal den daglige ledelse udpege en ansvarlig til at træffe beslutninger på vegne af virksomheden. Vedkommende skal enten

være medlem af den daglige ledelse eller have fuldmagt til at træffe beslutninger på vegne af instituttet, som kan påvirke instituttets risikoevaluering.

Side 15

Det fremgår af bemærkningerne til § 2, at den daglige ledelse i et kapital-selskab vil være de registrerede medlemmer af direktionen, jf. side 116, 5. afsnit. Dette er umiddelbart ikke i overensstemmelse med de bemærkninger, der gives til § 7, på side 138 nederst. Her anføres, at det er et krav, at personen reelt er involveret i det daglige arbejde med forebyggelse af hvidvask.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Det er endvidere vedkommendes opgave at godkende interne politikker, kontroller og procedurer, etablering og videreførelse af forretningsmæssig forbindelse med politisk eksponerede personer og grænseoverskridende korrespondentforbindelser. Opgaverne, der pålægges den § 7, stk. 2-ansvarlige, er ganske omfattende, og vil kræve et indgående kendskab til instituttets arbejde med forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

I et større institut vil det formentlig ikke være muligt for en enkelt person at have indgående indsigt i alle forretningsområder, produkter og procedurer. Det synes derfor ikke realiserbart, at én person meningsfyldt skal kunne godkende alle de procedurer, som skal udarbejdes efter denne lov. Det er uklart, i hvilket omfang den § 7 stk. 2-ansvarlige kan uddelegere denne bemyndigelse.

Da der i henhold til forslaget skal udpeges både en "hvidvaskansvarlig" og en complianceansvarlig, er spørgsmålet, om personen i § 7, stk. 2, kan være tilknyttet instituttets complianceafdeling. Idet en række hvidvaskopgaver, dvs. first line opgaver, i dag løses i institutternes complianceafdeling, vil det medføre store organisatoriske udfordringer for mange institutter, såfremt dette ikke længere kan lade sig gøre. Den nuværende praksis har været accepteret i Finanstilsynet.

Det bør herudover præciseres, i hvilket omfang godkendelser, som den ansvarlige skal foretage efter § 8, stk. 2, i praksis kan overlades til andre, eventuelt til medarbejdere med reference til den ansvarlige, eller eventuelt at den § 7, stk. 2-ansvarlige kan godkende på baggrund af egne medarbejders gennemgang/bearbejdning af procedurer. I det omfang dette ikke imødekommes, bør der som minimum tages stilling til, hvordan virksomheden skal forholde sig, hvis den ansvarlige er fraværende.

Den organisering, som er i dag, med en hvidvaskansvarlig, som er udpeget af direktionen, og som rapporterer til direktion og bestyrelse, er i overensstemmelse med den organisering, som er kendt i de institutter, som vi samarbejder med i Europa. At compliance- og hvidvaskansvaret kan være placeret samme sted, er endvidere accepteret af ESMA (Guidelines on certain aspects of the MiFID compliance function requirements). Det vil være hensigtsmæssigt og skabe større gennemsigtighed, at organiseringen i Dan-

mark ikke adskiller sig fra vore samarbejdspartnere og konkurrenter i Europa.

Side 16

Tilsvarende er det uklart, om det er muligt for den § 7, stk. 2-ansvarlige at delegere godkendelser efter §§ 18 og 19. Også her synes det urealistisk, at den § 7, stk. 2-ansvarlige i et større institut meningsfyldt kan varetage disse opgaver personligt. Det bør derfor præciseres i bemærkningerne, at selvom der udpeges én ansvarlig efter § 7, stk. 2, kan opgaven i praksis – navnlig i større institutter – varetages af en specifik organisatorisk enhed under ledelse af den udpegede. Dette vil i øvrigt svare til organiseringen af compliance- og risikofunktionerne.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Det foreslås derfor, at godkendelse og videreførelse af forretningsforbindelser med PEP'er samt godkendelse af grænseoverskridende korrespondentforbindelser i henhold til §§ 18 og 19, ikke alene kan ske af den efter § 7, stk. 2, udpegede person, men at der gives mulighed for, at det, som det er i dag, også kan ske af den øverste daglige ledelse på baggrund af en indstilling. Dette kan gøres ved at indføje en mulighed for uddelegering i bestemmelsen. Hvidvaskdirektivet ses ikke at være til hinder herfor, jf. art. 19-20 og art. 3, nr. 12.

Det er væsentligt, at det afklares, om den måde, institutterne har indrettet sig på i dag, kan opretholdes, jf. også kommentarerne til § 8, stk. 2. En del af spørgsmålene kan løses, hvis der indføres en lignende bestemmelse som ledelsesbekendtgørelsens § 17, stk. 5.

Endelig bør der også tages stilling til, om den hvidvaskansvarlige skal anses som en "nøgleperson" – og dermed er omfattet af fit and proper-krav – i henhold til det seneste samlelovsforslag.

Stk. 3 – Regler om undtagelse fra kravene i stk. 1 og 2. Det ønskes uddybet, om regler om undtagelse fra kravene i stk. 1 og 2 vil blive fastsat i bekendtgørelsesform, om undtagelser kun kan gives på sektor-/brancheniveau – og ikke eksempelvis på produktbasis – og om undtagelsen fra en "*..individuel dokumenteret risikovurdering..*", i henhold til artikel 8(2), 2. pkt. i direktivet, bevirker, at der stadig skal foretages en generel risikovurdering på sektorbasis, og hvem der i så fald skal foretage vurderingen.

Generelt bør samspillet mellem hvidvaskloven og ledelsesbekendtgørelsen uddybes, så det sikres, at institutterne i praksis ikke mødes af modsatrettede krav.

§ 8

Stk. 1 – Interne foranstaltninger. Kravene i stk. 1 følger for finansielle virksomheder i vidt omfang allerede af ledelsesbekendtgørelsen. Det bør præciseres, at kravet om at sikre en høj standard ved ansættelse af personale kan opfyldes ved at indhente pletfri straffeattest på kandidaten.

Stk. 2. – Godkendelse af interne foranstaltninger. Det følger af bestemmelsen, at den i § 7, stk. 2, udpegede person skal godkende interne politikker, kontroller og procedurer på hvidvaskområdet. Dette krav må nødvendigvis ses i sammenhæng med § 3, nr. 2, i ledelsesbekendtgørelsen, efter hvilken det er bestyrelsens opgave at træffe beslutning om virksomhedens politikker.

For virksomheder omfattet af ledelsesbekendtgørelsen er det væsentligt, at de allerede etablerede godkendelseslinjer opretholdes, så det endelige ansvar for godkendelse af instituttets politikker fastholdes i bestyrelsen. Der er intet i vejen for, at den § 7, stk. 2-ansvarlige også godkender virksomhedens politik, men den endelige godkendelse bør foretages af bestyrelsen.

Stk. 3. – Complianceansvarlig. Det foreslås, at der skal udpeges en complianceansvarlig på ledelsesniveau, der skal sikre overholdelse af lovgivningen.

Det er uklart, om denne complianceansvarlige derved bliver en del af second line (compliancefunktionen). Formuleringen "... skal sikre..." skaber usikkerhed om compliancefunktionens uafhængighed – og synes ikke at være i overensstemmelse med bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter, hvorefter compliancefunktionen skal "kontrollere og vurdere" efterlevelsen af reglerne.

Ifølge ledelsesbekendtgørelsens § 17, stk. 2, skal en compliancefunktion *kontrollere og vurdere*, om metoder og procedurer til overholdelse af virksomhedens gældende lovgivning er effektive. Organisationerne vurderer på den baggrund, at der er tale om en skærpelse, når Finanstilsynet i forhold til hvidvaskloven lægger op til, at den pågældende complianceansvarlige skal *sikre* virksomhedens overholdelse af reglerne.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 7, stk. 2.

Stk. 5. Det følger af stk. 5, at instituttet skal udpege et medlem af direktionen, der er ansvarlig for *overholdelse* af reglerne i denne lov og regler udstedt i medfør heraf. Stk. 5 implementerer artikel 46(4), men afviger på en række punkter fra denne.

I henhold til direktivet skal medlemsstaterne kræve, at virksomhederne, hvor det er relevant, identificerer det medlem af *bestyrelsen*, der er ansvarlig for *implementeringen* af de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet.

Der er således den forskel, at det, jf. direktivet, er et medlem af bestyrelsen – ikke direktionen – der skal udpeges og kun i det omfang, det er relevant. Dernæst synes der at være forskel på, at den udpegede efter direktivet er ansvarlig for, at reglerne er implementeret i virksomheden, mens den udpegede efter lovforslaget er ansvarlig for den faktiske overholdelse. Ændringen medfører, at der stilles større krav til institutterne end forudsat i direktivet, hvilket er en overimplementering af artikel 46.

Der kan stilles spørgsmål ved, om bestemmelsen er relevant for finansielle virksomheder, idet direktionen i henhold til § 8, stk. 1, i ledelsesbekendtgørelsen, skal lede instituttet i overensstemmelse med lovgivningen. Da hele § 8 er strafbelagt, bør der tages klart stilling til samspillet mellem hvidvaskloven og ledelsesbekendtgørelsen.

Side 18

Stk. 6. Det fremgår af bemærkningerne, at der for så vidt angår kravene til undervisning i persondatareglerne, skal tages udgangspunkt i forslagets § 15 samt de til enhver tid gældende regler om databeskyttelse. Det anføres endvidere, at det ikke vil være tilstrækkeligt, at der alene undervises i § 15. Med denne formulering skabes tvivl om omfanget – herunder om bemærkningerne reelt udhuler bestemmelsens ordlyd om, at der kun skal undervises i relevante krav om databeskyttelse, hvilket vil være en overimplementering. Bemærkningerne bør på dette område præciseres.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Endelig fremgår det af bemærkningerne på side 51, 1. afsnit, at:

"... al behandling af personoplysninger, som er indhentet efter lovforslagets bestemmelser, alene kan ske med henblik på at efterleve lovforslagets krav."

Det vil være nødvendigt at kunne anvende informationer indhentet efter hvidvaskloven, også i forhold til sanktionsreguleringen, eksempelvis OFACs liste eller EU-listerne. Hensynene bag sanktionsreguleringer er ofte de samme som ved hvidvaskreguleringen, og sanktionsregulering bør derfor naturligt tænkes ind i hvidvaskloven, således at materialet indhentet til overholdelse af hvidvaskloven også kan bruges i forhold til sanktionslovgivningen. Herudover indhentes en række oplysninger, som tillige bruges i henhold til hvidvaskloven, enten på baggrund af anden lovgivning, og også til helt rimelige kommercielle formål. Hvis kunden ikke skal bedes om at afgive de samme oplysninger flere gange, bør det fortsat være muligt at benytte disse oplysninger.

Bemærkninger til § 8 af mere teknisk karakter

Af lovbemærkningerne på side 50 fremgår, at:

"Da 4. hvidvaskdirektiv ikke indeholder krav om, at der skal udarbejdes uddannelses- og instruktionsprogrammer, foreslår EVM, at kravet herom i den gældende hvidvasklov ikke videreføres."

På side 143 øverst vedrørende lovforslagets gennemgang af de enkelte bestemmelser fremgår

"Dette kræver, at der er tilstrækkelige undervisningsprogrammer, og at virksomheden har tilstrækkelige procedurer og kontroller med henblik på sikring, af at undervisningen gennemføres i forhold til ledelse og de ansatte, der har med behandling af kundeforhold at gøre."

Bemærkningen på side 50 harmonerer dårligt med indholdet af artikel 46 i direktivet, lovforslagets § 8, stk. 6, og bemærkningen på side 140. Da der formodentlig er tænkt på Finanstilsynets hjemmel til at fastsætte regler for uddannelsesprogrammer m.v. i den nuværende lovs § 25, som udgår med nærværende lovforslag, bør bemærkningen på side 50 rettes i overensstemmelse hermed.

Side 19

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

§ 9

Filialer af udenlandske koncerner, som driver virksomhed i Danmark, skal i henhold til § 9 opfylde kravene i § 8 og herudover udarbejde politikker for databeskyttelse og udveksling af oplysninger inden for koncernen. Filialen skal ligeledes gennemføre koncernens politikker og procedurer.

Bemærkningerne til § 9 bør uddybes, idet en filial i vidt omfang ikke er underlagt lov om finansiel virksomhed og ledelsesbekendtgørelsen. Det betyder, at en filial eksempelvis ikke har en forpligtelse til at udarbejde en forretningsmodel for filialen, hvilket er grundlaget for risikovurderingen i § 7.

Kapitel 3 – Kundekendskabsprocedurer

§ 10

§ 10 fastslår, i hvilke situationer institutterne skal gennemføre kundekendskabsprocedurer. Disse situationer er ved onboarding af en ny kunde, hvis kundens relevante omstændigheder ændrer sig, og i øvrigt på passende tidspunkter i kundeforholdet.

I tilknytning til onboarding situationen, fremgår det af side 145, at:

”Virksomheden skal være overbevist om, at kunden er den, som kunden udgiver sig for at være. Der må derved ikke være omstændigheder, der kan give anledning til tvivl om kundens identitet.”

Begrebet er en videreførelse fra den gældende vejledning, men ”overbevist om” forekommer ikke at være velvalgt i relation til en virksomhed, og der synes at være forskel på graden af sikkerhed i de to sætninger. Det foreslås derfor, at første sætning omformuleres, så det sammenhængende – og mere objektivt – fremgår, at kravet om sikkerhed for kundens identitet er, at der ikke må være omstændigheder, der kan give anledning til tvivl.

Det fremgår videre af forslaget, at virksomheder omfattet af hvidvaskloven også skal gennemføre kundekendskabsprocedurer, når en kundes relevante omstændigheder ændrer sig, jf. den foreslåede § 10, nr. 1. Dette kan eksempelvis være tilfældet, hvis der fremkommer oplysninger om, at en virksomhedskunde har ændret ejer- og kontrolstruktur, jf. de specifikke bemærkninger til § 10, nr. 1, på side 146. Bestemmelsen er som udgangspunkt en videreførelse af gældende ret.

Virksomheder omfattet af hvidvaskloven kan benytte det kommende register over juridiske personers reelle ejere (som indføres med lov nr. 262 af

16. marts 2016 om ændring af selskabsloven mv.) til at understøtte deres arbejde med at opfylde forpligtelserne i henhold til hvidvaskloven, jf. de specifikke bemærkninger til den foreslåede § 11, stk. 1, nr. 1, litra c, på side 150. Virksomhederne kan dog ikke alene henholde sig til registrets oplysninger, medmindre dette anses for tilstrækkeligt i henhold til en risikovurdering af det konkrete kundeforhold.

Side 20

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Finanstilsynet bedes oplyse, hvorvidt § 10, nr. 1, reelt indebærer et krav om, at de omfattede virksomheder er forpligtet til at indhente oplysninger om ændringer i en virksomhedskundes ejer- og kontrolstruktur via registret.

Endelig skal virksomheder omfattet af loven gennemføre kundekendskabsprocedurer på passende tidspunkter i kundeforholdet. Det fremgår af bemærkningerne på side 146, at der hermed indføres et ubetinget krav om, at kundekendskabsprocedurerne i § 11 løbende gennemføres.

Kravet om at gennemføre kundekendskabsprocedurerne løbende stammer fra fortolkningen af artikel 14(5) i 4. hvidvaskdirektiv, som lyder:

"Member States shall require that obliged entities apply the customer due diligence measures not only to all new customers but also at appropriate times to existing customers on a risk-sensitive basis, including at times when the relevant circumstances of a customer change."

Bestemmelsen i artikel 14(5) er i vidt omfang en videreførelse af den næsten enslydende bestemmelse i artikel 9(6) i 3. hvidvaskdirektiv, som lyder:

"Member States shall require that institutions and persons covered by this Directive apply the customer due diligence procedures not only to all new customers but also at appropriate times to existing customers on a risk-sensitive basis."

3. hvidvaskdirektiv er implementeret i Danmark med lov nr. 117 af 27. februar 2006 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, hvor artikel 9(6) er implementeret med følgende ordlyd i § 12, stk. 8:

"For kundeforhold, som er etableret før denne lovs ikrafttræden, og for hvem der ikke foreligger de i stk. 1-5 nævnte oplysninger, skal der foretages legitimation og indsamling af oplysninger i henhold til stk. 1-5 på et passende tidspunkt og på grundlag af en risikovurdering."

Bestemmelsen er altså tidligere benyttet til at etablere en overgangsordning, hvorefter det skulle sikres, at også eksisterende kunder blev legitimeret m.v. efter de nye regler.

I nærværende lovforslag ændres fortolkningen af direktivet som nævnt til en forpligtelse til løbende at gennemføre kundekendskabsprocedurer. Det bør fremgå af bemærkningerne, hvad der ligger til grund for den ændrede

fortolkning, herunder om det skyldes en fejlimplementering af 3. hvidvask-direktiv. Herudover bør det præciseres, hvad der menes med "løbende", idet det vil være uheldigt, hvis der etableres et rigtigt system, hvor alle kunde-forhold skal gennemgås med et vist tidsinterval.

Side 21

Det vil endvidere være væsentligt, hvis der i bemærkningerne tages stilling til, hvordan institutterne skal forholde sig i forhold til eksempelvis en inkasokunde. Kunde-forholdet vil typisk allerede være opsagt, men der vil fortsat være et tilgodehavende, som banken ønsker at inddrive, for herefter ikke at have mere med kunden at gøre. Vil der i en sådan situation være en forretningsmæssig forbindelse med vedkommende, og er en sådan kunde omfattet af kravet om løbende at gennemføre kundekendskabsprocedurer?

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Nr. 4 og nr. 5. Det bør præciseres (eventuelt med eksempler), hvad der forstås ved "... *mistanke*.." og "...*tvivl om*...", herunder hvor stærk en mistanke eller tvivl, der skal foreligge, før kundekendskabsproceduren skal gentages. Herudover bør det præciseres, at kunder, hvor instituttet allerede har gennemført KYC-procedurer, ikke skal legitimeres igen, før der sendes en underretning til SØIK.

§ 11

I henhold til stk. 1, litra a, samt bemærkningerne på side 56, 3. sidste afsnit, skal kundekendskabsproceduren for en fysisk person omfatte navn og CPR-nr. eller lignende, hvis den pågældende ikke har et CPR-nr.

Det bemærkes hertil, at adresseoplysninger er udgået af kundekendskabsproceduren, selvom adresseoplysninger bidrager til at sikre, at virksomheden kender kunden, og at kunden er den, som kunden giver sig ud for at være, herunder kan oplysningerne samkøres med oplysningerne i CPR-registret. Endvidere er adresseforhold også en væsentlig indikator i Hvidvasksekretariatets generelle indikatorer. I forhold til kunder bosiddende i udlandet er adresseoplysninger ligeledes særdeles relevante til identifikation af kunden. Det må derfor forventes, at der også fremadrettet vil blive indhentet og behandlet adresseoplysninger som en helt almindelig del af onboarding.

Herudover anføres det, at identitetsoplysninger skal omfatte fødselsdato, hvis kunden ikke har et CPR-nr. I bemærkningerne til bestemmelsen på side 150, 2. afsnit, anføres det, at instituttet i denne situation skal indhente fødselsdato og fødselssted. I bemærkningerne til § 30 om forpligtelsen til at opbevare identitets- og kontroloplysninger nævnes alene forpligtelsen til at indhente fødselsdato. Det er herefter uklart, om fødselssted skal indgå i oplysningerne, såfremt den pågældende ikke har et CPR-nr.

Endvidere fremgår det af bemærkningerne på side 150, at såfremt virksomheden anvender en kundes nationale (ikke-danske) id-nummer, skal virksomheden sikre, at nummeret er unikt og varigt eller som minimum kundens aktive nationale nummer. I praksis kan det være umuligt for den en-

kelte virksomhed at efterprøve, om eksempelvis et pas er gyldigt i hjemlandet.

Side 22

Stk. 1, litra b. Det fremgår af bestemmelsen, at kundekendingsproceduren ved identifikation af juridiske personer skal omfatte navn og CVR-nr. eller lignende, hvis den juridiske person ikke har et CVR-nr.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Af bemærkningerne på side 150 fremgår, at TIN-nummer kan anvendes, hvor der ikke forefindes et CVR-nr. Det ønskes præciseret, om LEI-nummer tilsvarende betragtes som "lignende" identifikationsoplysning.

Endelig bør der tages stilling til situationer, hvor der ikke kan indhentes TIN- eller LEI-nummer. I disse situationer bør det være nok, at institutterne indhenter oplysninger om:

1. landet hvor virksomheden er registreret,
2. virksomhedens ejerform og
3. det unikke virksomhedsnummer udstedt i landet hvor virksomheden er registreret.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne på side 152, 7. afsnit, at ved kontrol af juridiske personers identitetsoplysninger skal kundens oplysninger om navn, adresse og CVR-nr. bekræftes ved hjælp af dokumenter, data eller oplysninger fra pålidelige og uafhængige kilder. I henhold til bestemmelsen er det dog ikke længere et krav, at der indhentes adresseoplysninger. Som ved fysiske personer bemærkes det, at adresseoplysninger bidrager til at sikre, at virksomheden kender kunden.

Jf. stk. 1, nr.1 og 2, på side 151 i bemærkningerne nævnes om "en uafhængig og pålidelig kilde", at:

"Det væsentlige er, at virksomheden eller personen vurderer, at der er tale om en uafhængig og pålidelig kilde. Kilden behøver ikke være en offentlig myndighed, men kravet om pålidelig indebærer at ikke enhver ekstern kilde kan anvendes."

Eftersom de eksempler, der nævnes, er legitimationsdokumenter og regninger udstedt af offentlige myndigheder, ønskes det uddybet, hvad der i øvrigt forstås ved "... en uafhængig og pålidelig kilde..", og som ikke er virksomheder omfattet af hvidvaskloven. I forhold til det fokus der er på (digital) bevægelighed inden for EU's indre marked, vil det i den forbindelse også være relevant, at der tages stilling til, hvad en "digital signatur" udstedt af en pålidelig og uafhængig kilde" kunne være.

I bemærkningerne på side 151, sidste afsnit, fremgår at fysiske legitimationsdokumenter skal være aktuelle. For visse kunder og kundegrupper kan det være svært at opfylde dette krav, idet deres eneste billedlegitimation eksempelvis vil være et udløbet kørekort eller pas. Hidtil er sådanne doku-

menter typisk blevet benyttet til at understøtte validiteten af andre dokumenter, og der bør tages stilling til, om de kan det fremadrettet.

Side 23

Stk. 1, nr. 1, litra c. – Identifikation af daglig ledelse som reel ejer. Kravet om at identificere den daglige ledelse som reelle ejere er nyt. Det følger af bemærkningerne på side 151, 1. afsnit, at den daglige ledelse skal identificeres som reelle ejere af virksomheden i situationer, hvor der ikke kan identificeres en fysisk person som reel ejer.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

I henhold til bemærkningerne til § 2, nr. 1, er det Finanstilsynets opfattelse at den daglige ledelse i et kapitalelskab omfatter alle de registrerede medlemmer af direktionen.

I pkt. 13 i præambelen og artikel 3(6)a.ii til direktivet omtales situationen som værende et særligt tilfælde:

"13) There may be cases where no natural person is identifiable who ultimately owns or exerts control over a legal entity. In such exceptional cases, obliged entities, having exhausted all other means of identification, and provided there are no grounds for suspicion, may consider the senior managing official(s) to be the beneficial owner(s)."

"(ii) if, after having exhausted all possible means and provided there are no grounds for suspicion, no person under point (i) is identified, or if there is any doubt that the person(s) identified are the beneficial owner(s), the natural person(s) who hold the position of senior managing official(s), the obliged entities shall keep records of the actions taken in order to identify the beneficial ownership under point (i) and this point";

Henset til præambelen synes der at være tale om den situation, hvor den eller de fysiske personer, som er indehavere af kapitalandelene, ikke kan identificeres (og dette ikke er mistænkeligt) og ikke de mange situationer, hvor der er helt legale årsager til, at der ikke kan findes en reel ejer.

Et nærliggende eksempel er, at der ikke er nogen, som ejer eller udøver kontrol over 25 pct. af kapitalandelene i selskabet, allerede fordi der er 15 aktionærer og ikke er indgået aktionæraftaler. En sådan situation er næppe sjældnen og synes heller ikke at være "et særligt tilfælde".

Ud fra såvel en proportionalitets- og en risikobetragtning bør det være muligt at anvende en risikobaseret tilgang på kundeforhold, som af helt legale årsager ikke har en reel ejer. Hvis kravet om at anse ledelsen som reelle ejere fastholdes i disse situationer, bør det være nok at indhente identitetsoplysninger om den øverste daglige leder i selskabet, eksempelvis direktøren.

I forhold til at identificere den daglige ledelse som reel ejer medfører foreninger en særlig udfordring. Organisationerne anerkender, at foreninger kan være forbundet med hvidvask, men der vil være foreninger, hvor insti-

tutterne på baggrund af deres samlede kundekendskab vurderer, at der er tale om en begrænset risiko, og det burde i sådanne tilfælde være muligt at anvende en risikobaseret vurdering.

Det foreslås derfor, at kravet om identitetskontrol af den daglige ledelse ændres til, at det efter en risikobaseret vurdering er tilstrækkeligt, at alene den øverste repræsentant fra den daglige ledelse legitimeres, eller at der gives instituttet mulighed for på baggrund af en risikovurdering at vurdere, hvor mange og hvilke repræsentanter for den daglige ledelse der skal legitimeres.

Uden at der for nuværende gives eksempler herpå, anser vi det ikke for udelukket, at samme tilgang kan være anvendelig over for andre entitetstyper.

Ikrafttrædelsesbestemmelsen indeholder endvidere ikke overgangsregler, hvorfor det væsentligt, at Finanstilsynet oplyser, hvornår Finanstilsynet forventer, at virksomhederne har legitimeret ledelsen som reelle ejere, hvis der måtte være virksomheder, hvor dette er nødvendigt.

På side 150, afsnit 5, 2. sætning fremgår endvidere:

”Kravet medfører, at der skal indhentes oplysninger om kundens juridiske form, identitetsoplysninger om reelle ejere, ledelsen og tegningsregler.”

Det er med formuleringen uklart, om kravet om identitetsoplysninger gælder både reelle ejere eller også ledelsen. Navnlig giver dette anledning til tvivl, da det tidligere har været drøftet, at også bestyrelsen kunne anses som reelle ejere, hvis der er tvivl om den reelle ejerstruktur. Det ønskes i øvrigt præciseret, hvilken form for dokumentation der kan tages til indtægt for, at en juridisk person ikke har reelle ejere.

I bemærkningerne til § 11, stk. 1, nr. 2, er på side 151 nederst anført følgende:

”Kontrol af kundens identitetsoplysninger kan ske ved forevisning af dokumenter som f.eks. sundhedskort, kørekort eller pas. Hvis der anvendes fysiske legitimationsdokumenter, skal der tages kopi af disse, og dokumenterne skal opbevares i mindst 5 år efter kundeforholdets ophør, jf. forslagens § 30, stk. 1, nr. 1, og stk. 2. Der kan også ske kontrol ved øvrige eksterne kilder, som f.eks. Det Centrale Personregister eller i form af en digital signatur, der er udstedt af en pålidelig og uafhængig kilde. Oplysninger i forbindelse med denne form for legitimering skal opbevares i henhold til forslagens § 30, stk. 1, nr. 1.”

Ved brug af digital signatur eller kontrolopslag i databaser skal instituttet opbevare et teknisk revisionsspor, som dokumenterer den gennemførte kontrol. Det bør understreges, at det dermed er tilstrækkeligt, at det kan

dokumenteres, at der er sket et opslag i eksempelvis CPR-registret, og at det ikke er kopi af svaret fra opslaget, som der skal gemmes. Selv om det er praksis i mange institutter, er det forhold, at der fremadrettet skal gemmes fysiske kopier af pas, kørekort med mere, en væsentlig byrde. Følgende sætning på side 152 bør uddybes:

”Kontrollen kan foretages ved hjælp af dokumenter, data eller oplysninger. En kontrol kan derfor være et opslag i et it-system, en søgning i en database m.v. Oplysninger i forbindelse med denne form for legitimering skal også opbevares i henhold til forslaget § 30, stk. 1, nr. 1.”

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Stk. 1, nr. 3 – Forretnings og risikoprofil. I bestemmelsen fastsættes et krav om, at institutterne skal udarbejde forretnings- og risikoprofil på kunderne. Det er ikke nærmere defineret, hvad en sådan profil indeholder, andet end at det i visse situationer vil være relevant at inddrage formålet og omfanget med kundeforholdet. Idet forretnings- og risikoprofilerne fremadrettet skal danne grundlag for overvågningen, er der behov for, at disse beskrives yderligere.

Det foreslås, at der fremadrettet kun, hvor det er relevant, indhentes oplysninger om kundens formål med forretningsforbindelsen og det tilsigtede omfang heraf. Det ville være hensigtsmæssigt, såfremt der i bemærkningerne blev givet flere konkrete eksempler end dem, der allerede fremgår på side 154, for, hvornår dette ikke anses som relevant. Særligt set i forhold til, at det i den tidligere lovgivning var et ufravigeligt krav, jf. § 12, stk. 4, og at disse informationer i vidt omfang danner grundlag for overvågningen.

Sammenholdes kravene i nr. 3 med kravet om overvågning i nr. 4, vil det for de fleste virksomheder medføre, at kunderne skal indeles i risikogrupper, eksempelvis lav, middel og høj.

I forhold til overvågningen af kunderne følger det endvidere af bemærkninger til § 25, at det alene er registreringer i forbindelse med kundens mistænkelige transaktioner, som kunden ikke har indsigt i. Det ønskes præciseret, om der heraf følger, at kunden heller ikke skal have indsigt i eventuelle risikovurderinger og klassificeringer af kunden.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 25.

Stk. 2 – Fuldmægtige. Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at det skal være et ufravigeligt krav, at den fuldmægtiges identitet kontrolleres. Den daglige håndtering af fuldmagtsforhold i institutterne er en stor udfordring, og det kan særlig være tilfældet, hvor fuldmagtsgiver (kunden) er en offentlig myndighed eller en større privat virksomhed og så meget desto mere, hvor der optræder flere fuldmægtige til en eller flere konti. Det kan også være tilfældet med advokaters klientkonti. Sådanne fuldmagtsforhold er blandt andet kendetegnet ved hyppig udskiftning af de fuldmægtige.

Det bør præciseres, at institutterne med afsæt i en risikovurdering selv kan fastsætte kravene til kundekendskab for en fuldmægtig. I langt de fleste (lavrisiko)situationer, bør identifikation og kontrol af en fuldmægtig kunne gennemføres via CPR-registret. Endvidere bør det præciseres, hvordan og hvor længe dokumentation for identitet for fuldmagtshaver skal gemmes. Det vil yderligere være hensigtsmæssigt, at det præciseres, om kravet om, at virksomheden skal sikre sig, at den, der disponerer, er bemyndiget hertil også omfatter forældre, der disponerer på vegne af deres børn, samt hvad der i givet kræves af dokumentation herfor.

Stk. 3 – Risikovurdering i kundekendingsproceduren. Det bør præciseres, hvorvidt bestemmelsen i den foreslåede stk. 3, kan anvendes som lempelse i forhold til omfanget af identitetskontrollen. I situationer med flere fuldmægtige burde der således, efter en konkret risikovurdering af kunden (kundens formål med forretningsforbindelsen, forretnings- og risikoprofil, omfang etc.), kunne indhentes en liste med navne og personnumre på fuldmægtige. Kontrollen af de pågældende kan herefter gennemføres ved opslag i CPR-registret eller i et tilsvarende register i de situationer (såfremt der måtte være adgang til et tilsvarende udenlandsk register), hvor der ikke er oplyst et dansk CPR-nr. Der henvises til side 152 i lovudkastet.

Stk. 4 – Løbende overvågning. Det fremgår af bestemmelsen, at kundeforholdet løbende skal overvåges, og at transaktioner, der gennemføres som led i kundeforholdet, skal overvåges for at sikre, at transaktionerne er i overensstemmelse med virksomhedens eller personens viden om kunden og kundens forretnings- og risikoprofil, herunder om nødvendigt midlernes oprindelse.

Selv om der er tale om en videreførelse af den nugældende § 12, stk. 5, er der behov for, at der i bemærkningerne gives eksempler på eller retningslinjer for, hvordan kravet om at kende "midlernes oprindelse" kan opfyldes.

Advokaters klientkonti

I henhold til den gældende hvidvasklovs § 21, stk. 2, er advokaters fælles klientkonti undtaget fra legitimationskrav, hvis advokaten stiller oplysninger om midlernes reelle ejer til rådighed for instituttet på forespørgsel. Det betyder, at institutter som udgangspunkt ikke skal identificere og legitimere de af advokatens klienter, som har midler på fælles klientkonti.

I 4. hvidvaskdirektiv videreføres undtagelsen ikke, hvilket betyder, at institutterne skal identificere og legitimere advokatens klienter med midler på en fælles klientkonto, en øvelse som skal foretages jævnlige, da advokaten løbende har udskiftning af klienter. Det vil være **meget** byrdefyldt løbende at skulle indhente identitetsoplysninger med videre på advokatens klienter, ligesom det næsten vil være umuligt løbende at kontrollere, om advokaten får nye klienter, som skal identificeres. Herudover ville det også være nødvendigt, at advokaten oplyser, hvornår klienten ikke længere har midler på kontoen, idet institutterne i modsat fald ikke kan opfylde deres slettepligt i

henhold til databeskyttelsesreglerne. I praksis vil det blive en uoverskuelig opgave.

Side 27

Det anføres i bemærkningerne på side 62, 1. afsnit, at

"4. hvidvaskdirektiv viderefører endvidere ikke muligheden for, at der ikke skal gennemføres kundekendingsprocedurer overfor klienter, når en advokat opretter en fælles klientkonto. Erhvervs- og Vækstministeriet vurderer dog, at der stadig i langt de fleste tilfælde kan opretholdes fælles klientkonti, hvis den virksomhed, som anmodes om at oprette en fælles klientkonto, vurderer, at advokaten er en kunde, som udgør en begrænset risiko. Virksomheden skal i vurderingen inddrage risikofaktorer som advokatens forretningsområde, kunder, transaktioner m.v. Det er herefter Erhvervs- og Vækstministeriet opfattelse, at denne ændring i retstilstanden alene vil påvirke et begrænset antal kundeforhold med advokater."

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

På den ene side nævnes, at klienter med midler på klientkonti skal omfattes af kundekendingsprocedurer, mens Erhvervs- og Vækstministeriet i sætningen efter vurderer, at ordningen kan opretholdes, i tilfælde hvor instituttet vurderer, at advokaten er en lavrisikokunde.

Såfremt det skal give mening at benytte en lavrisikomodel på advokater, er det nødvendigt, at det er nogle overordnede risikofaktorer, som institutterne kan lægge til grund. I forhold til de nævnte risikofaktorer er det derfor nødvendigt, at det er advokatens "kundetyper", der kigges på i en risikovurdering, og ikke de konkrete klienter.

Ved en naturlig læsning vil det i modsat fald fremgå, at advokatens faktiske klienter skal indgå i risikovurderingen. Det vil medføre, at advokaten skal informere instituttet om klientens identitet, forretningsformål og -omfang til brug for instituttets risikovurdering og overvågning, jf. side 180, 4. afsnit, og i denne situation deler organisationerne ikke Erhvervs- og Vækstministeriets vurdering, jf. bemærkningerne på side 62, at denne ændring i retstilstanden alene vil påvirke et begrænset antal kundeforhold med advokater.

Se i øvrigt bemærkningerne til § 22.

Nominee-ordninger

Nominee-ordninger medfører mindst en væsentlig udfordring, som ikke ses adresseret i lovudkastet.

Store kapitalforvaltere og finansielle institutioner (nominees) nægter som altovervejende udgangspunkt at udlevere oplysninger om deres kunder. Dette anses som en europæisk/international praksis, der efter det oplyste fungerer som et egentligt markedsvilkår.

Sådanne nominees vil typisk altid selv være omfattet af hvidvaskreguleringen og vil dermed selv være underlagt kundekendingskravene. Ydermere

vil det ofte være ganske store selskaber, dog unoterede, og velhavende personer, der investerer kapitalen på denne måde.

Side 28

Det er organisationernes vurdering, at bestemmelsen om, at instituttet skal legitimere den eller de reelle ejere, vil svække konkurrencemulighederne for Danmark og medføre forretningstab, da 'markedet' arbitrært vil flytte sig i retning mod områder, hvor der ikke stilles krav om oplysning af reelle ejere.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Det er derfor vigtigt at sikre, at implementeringen af hvidvaskdirektivet ikke medfører en ulige konkurrence med tab af forretning til følge for forpligtede enheder i Danmark.

Vi foreslår således med afsæt i den foreslåede bestemmelse i § 22, at instituttet kan undlade at indhente oplysninger om en ejer, som udøver sine retigheder via en såkaldt nominee-ordning, når ordningen administreres af en virksomhed omfattet af 4. hvidvaskdirektiv eller lignende regler.

Instituttet forpligtes efter bestemmelserne i § 22 til at sikre sig, at instituttets kunde opfylder kravene i forhold til hvidvaskreguleringen, hvilket kan ske ved, at den pågældende kunde (tredjemand) erklærer sig herom over for instituttet. Med henblik på at opfylde kravene i den foreslåede § 22, stk. 3, vil instituttet og kunden kontraktuelt skulle indgå aftale om, at de påkrævede oplysninger efter anmodning straks skal stilles til rådighed for efterforskningsformål hos de relevante myndigheder.

Bemærkninger til § 11 af mere teknisk karakter

På side 149 fremgår det i 3. afsnit, at kundekendskabsprocedurerne "skal" gennemføres på baggrund af en risikovurdering, hvorimod det af § 11, stk. 3, 2. pkt. fremgår, at kundekendskabsprocedurerne omfang "kan" gennemføres ud fra en risikovurdering. Bemærkningerne bør rettes til i forhold til lovteksten.

På side 152, 5. afsnit mangler et ord:

"Hvis der ikke er et personligt fremmøde, [] en risikovurdering fører til at der skal gennemføres skærpede kundekendskabsprocedurer. Se også her bilag 3."

Det må formodes, at det manglende verbum skal være "kan".

På side 152, 1. afsnit benyttes udtrykket "høj risiko". Andre situationer er beskrevet med udtrykket "øget risiko". Er der tale om to forskellige risikoniveauer?

Side 158, 4. afsnit har følgende ordlyd:

"Kundekendskabsproceduren er i hele kundeforholdet. Kundens risikoprofil/risikovurderingen af kunden skal derfor løbende opdateres, jf. den

Kan der herudaf udledes, at dokumentation for kundens identitet kun skal indhentes ved kundeforholdets etablering – og kun fornys, hvis der opstår tvivl om denne?

§ 12

Livforsikrings- og pensionselskaber skal fremover indhente oplysninger om navn på den begunstigede i henhold til forsikringspolice, jf. den foreslåede § 12, stk. 1. Det bør understreges, at der alene er tale om forsikringer, og at eksempelvis almindelige pensionsopsparinger, som også har bestemmelser om begunstigede, ikke er omfattet.

Er der tale om en unavngiven person eller en flerhed af personer, skal der indhentes tilstrækkelige oplysninger til at kunne identificere den eller de begunstigede på udbetalingstidspunktet. Ved tilstrækkelige oplysninger forstås, at livs- eller pensionsforsikringsselskabet med sikkerhed vurderer, at selskabet vil kunne bestemme den begunstigedes identitet på det tidspunkt, hvor udbetalingen finder sted. Oplysningerne skal indhentes ved forsikringsaftalens indgåelse, jf. de specifikke bemærkninger til den foreslåede § 12, stk. 1, på side 159.

Finanstilsynet bedes uddybe, hvad der skal forstås ved "*... at livs- eller pensionsforsikringsselskabet med sikkerhed vurderer, at selskabet vil kunne bestemme den begunstigedes identitet på det tidspunkt, hvor udbetalingen finder sted.*". Finanstilsynet bedes bekræfte, at det vil være tilstrækkeligt, at kunden oplyser livs- eller pensionsforsikringsselskabet om, at udbetalingen eksempelvis skal ske til kundens nærmeste pårørende, eventuelt i en prioriteret rækkefølge.

Den begunstigede kan ændres med tiden (eksempelvis ved skilsmisse), og det vil først være relevant at kende den begunstigedes identitet på tidspunktet for dødsfaldet. Er den sikrede i øvrigt yngre og uden nær familie, kan det være en meget stor persons-kare, man skal identificere, idet persons-karen efter PBL's definition kan være meget omfattende. Det samme hvis der er tale om en ældre kunde uden ægtefælle/samlever. Finanstilsynet bedes bekræfte, at livs- eller pensionsforsikringsselskaber ikke er forpligtet til løbende at ajourføre oplysninger på den begunstigede.

Den foreslåede § 12 gennemfører artikel 13(5) i 4. hvidvaskdirektiv, på side 159. Ifølge artikel 13, stk. 5, skal livs- eller pensionsforsikringsselskabet indhente oplysningerne, så snart de begunstigede er identificeret eller udpeget. Ved den foreslåede § 12 fremrykkes tidspunktet i forhold til direktivets artikel 13, stk. 5. Der er således tale om en overimplementering. Finanstilsynet bedes forklare, hvorfor livs- eller pensionsforsikringsselskabet ifølge den foreslåede § 12, stk. 1, allerede skal indhente oplysningerne ved forsikringsaftalens indgåelse.

Endelig bør det præciseres, om reglerne også finder anvendelse på allerede eksisterende forsikringsaftaler. I givet fald vil der være behov for en overgangsperiode, da det ikke vil være muligt at indhente de krævede oplysninger for alle eksisterende aftaler inden eller umiddelbart efter lovens ikrafttræden. Der skal i den forbindelse også tages højde for, at begrebet "nærmeste pårørende" ikke er statisk og derfor vil være forskelligt for ordninger oprettet henholdsvis før og efter 1. januar 2008.

Side 30

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

§ 14

Det følger af § 14, hvornår der skal indhentes identitetsoplysninger, og hvornår disse skal være kontrolleret. Det er dog mere uklart, hvornår resten af kundekendskabsprocedurerne senest skal gennemføres, herunder en eventuel fastsættelse af kundens formål med forretningsforbindelsen og omfanget heraf.

Stk. 2. Det ønskes uddybet, hvad der forstås ved "*... skal være nødvendigt for ikke at afbryde den normale forretningsgang.*"

Stk. 4. – *Afvikling af kundeforhold.* Institutterne er bekendt med de udfordringer, der er ved ikke at have en bankkonto i et samfund som det danske, og institutterne er også bevidste om det ansvar, som er pålagt sektoren. Der stilles dog store krav til institutternes arbejde med kundekendskabsprocedurerne, og det er derfor vigtigt, at institutterne også kan stille krav til kunderne.

Processen vedrørende afvikling af kundeforhold er uklar og synes uhåndterbar. På den ene side skal virksomheder kunne identificere sine kunder, men såfremt kunden ikke ønsker at bidrage hertil, skal man forsøge "*på anden måde at klarlægge kundens identitet*", og instituttet kan ikke afvikle kundeforholdet, medmindre man har mistanke om hvidvask.

Det bør fremgå klart, at institutterne kan afvise etablering af et kundeforhold, såfremt den potentielle kunde ikke vil lade sig legitimere i forhold til den risikoprofil, instituttet fastlægger på kunden, og tilsvarende at instituttet kan afvise udvidelser af kundeforholdet, hvis der er forhold i kundekendskabsprocessen, der medfører, at instituttet ser en for høj risiko i det pågældende kundeforhold.

Undersøgelser af identitet på en kunde, som ikke ønsker at medvirke til dokumentation af egen identitet, synes at forudsætte manuelle og individuelle undersøgelser, hvilket vil være særdeles omkostningstungt for virksomheden. I lavrisikotilfælde kan et opslag i CPR-registret løfte identitetskravet, men en kunde, som i vidt omfang ikke ønsker at medvirke til at klarlægge sin egen identitet, kan næppe placeres i en lavrisikogruppe. Det synes derfor ude af proportioner at pålægge virksomhederne sådanne undersøgelser for at imødekomme kundens (ubegrundede) frygt for at overlade kopi af pas eller anden billedlegitimation til sit institut.

Det bør således være muligt at opsig kundeforhold med henvisning til, at kunden ikke vil levere tilstrækkelig dokumentation for egen identitet. Eventuelt kan der fastlægges krav om, at kundeforholdet først kan opsiges, hvis kunden flere gange er opfordret til at indlevere de krævede dokumenter – og først efter at engagementet har været "frosset".

Se endvidere bemærkningerne til § 16.

Bemærkninger til § 14 af mere teknisk karakter

På side 163 i bemærkningerne er der i 2. sidste afsnit anført følgende: *"I henhold til det foreslåede... , om der skal foretages underretning efter § 25."* Henvisningen må rettelig være til § 26.

§ 15

Bestemmelsen er central for implementeringen af persondatareglerne i lovforslaget over for kunderne. Der er derfor på en række punkter behov for, at bemærkningerne til bestemmelsen præciseres i forhold til den almindelige aftalepraksis i banksektoren.

Det antages, at det ligger i anvendelse af ordet "inden", at det er tilstrækkeligt, at kunden informeres efter § 15, senest samtidig med etableringen af kundeforholdet. Herved vil det være muligt at lade de nødvendige informationer være indeholdt i generelle vilkår/almindelige forretningsbetingelser, som udleveres til kunden i forbindelse med etablering af kundeforholdet eller udleveres til en lejlighedskunde i forbindelse med gennemførelse af en transaktion. Det vil i betydelig grad lette implementeringen af loven, at det uddybes i lovbemærkningerne.

I og med at onboarding af nye kunder kan ske på mange forskellige måder, eksempelvis online, er det vigtigt, at de eksempler, der angives i bemærkningerne, er tidssvarende. Der bør medtages et eksempel, hvoraf det fremgår, at informationspligten er opfyldt, hvis informationerne eksempelvis fremgår af generelle vilkår/almindelige forretningsbetingelser, og at disse er gjort tilgængelige for kunden gennem et varigt medie.

Efter en samlet læsning af bemærkningerne vil informationspligten over for kunderne være opfyldt, hvis det eksempelvis fremgår af generelle vilkår/almindelige forretningsbetingelser, at

"XX er efter hvidvaskloven forpligtet til at indhente og behandle oplysninger om

- kundens identitetsoplysninger og kontrollere disse fra uafhængig kilde*
- fastlægge kundens forretnings- og risikoprofil, herunder formålet med forretningsforbindelsen og omfanget heraf*
- kundens løbende transaktioner, herunder overvågning og overensstemmelse mellem XX's viden om forretnings- og risikoprofil og de løbende transaktioner, usædvanlige og/eller komplekse transaktioner m.v.*

for at sikre XX's overholdelse af forpligtelser med henblik på forebyggelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme.

Side 32

Oplysninger, jf. ovenfor, som er indhentet, behandlet eller registreret ved etableringen og under forløbet af kundeforholdet opbevares i mindst 5 år efter kundeforholdets ophør eller gennemførelsen af transaktionen. Tilsvarende gælder, at dokumenter og registreringer om enkeltstående transaktioner og aktiviteter opbevares i mindst 5 år efter gennemførelse.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Oplysninger indhentet til opfyldelse af hvidvasklovens krav må ikke anvendes til andre formål.”

Der er behov for, at dette fremgår af lovbemærkningerne, eller at ministeriet og/eller Finanstilsynet i god tid forud for lovens ikrafttræden forholder sig til det specifikke informationsniveau.

Da disse forhold er centrale for implementering af reglerne over for kunderne, og da reglerne skal træde i kraft pr. 1. januar 2017, er det vigtigt, at dette eller tilsvarende præcise oplysninger fremgår af lovbemærkningerne.

Det fremgår af § 15, stk. 2, at oplysninger indsamlet i henhold til denne lov, alene må behandles med henblik på forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering. Det er nødvendigt, at pågældende oplysninger også kan bruges i relation til sanktionsforpligtelserne eller andre offentligretlige forpligtelser, som sektoren er underlagt, således at oplysningerne ikke skal opbevares i to selvstændige systemer, eller i værste fald indhentes over flere gange.

Derudover anvender virksomheder en række oplysninger om kunder til forskellige kommercielle forhold, eksempelvis alderssegmentering, organisering på baggrund af engagement. De indhentede oplysninger bør fortsat kunne anvendes hertil – alternativt vil virksomhederne skulle indhente de samme oplysninger flere gange.

2. sidste afsnit på side 165, sidste sætning er uklar:

”Kravet betyder blandt andet, at der, hvis der ved opdatering af kundeoplysninger ikke anmodes om yderligere oplysninger end oplysninger, der er relevante i forhold til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, ikke kan eller skal ske afvikling af et kundeforhold i henhold til lovforslagets § 14, stk. 4, eller § 16.”

Det formodes, at indholdet i stedet skal være følgende:

”Kravet betyder blandt andet, at der, hvis der ved opdatering af kundeoplysninger, [] anmodes om yderligere oplysninger end oplysninger, der er relevante i forhold til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, kan eller skal der ikke ske afvikling af et kundeforhold i henhold til lovforslagets § 14, stk. 4, eller § 16, hvis kunden ikke afgiver sådanne yderligere oplysninger.”

Endelig vil det være relevant, hvis Finanstilsynet allerede på nuværende tidspunkt vil forholde sig til, hvilken indflydelse persondataforordningen må formodes at have på hvidvaskreglerne.

Side 33

§ 16

I § 16 behandles mulighederne for at afbryde og afvikle et eksisterende kundeforhold i de situationer, hvor kunden ikke medvirker til, at instituttet kan opfylde hvidvasklovens krav om kundekendskab.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Det beskrives i bemærkningerne, at kundeforholdet kan afvikles på grund af manglende oplysninger. Inden kundeforholdet kan afvikles, skal virksomheden have truffet passende foranstaltninger for at imødegå risikoen for hvidvask eller terrorfinansiering. Overordnet set fremstår det derfor som om, at instituttet kan afbryde/afvikle kundeforhold, hvis kunden ikke opfylder hvidvaskreguleringen, medmindre der er tale om kunder med PAD-/§ 15-konto.

Der er i den finansielle sektor stor forståelse for de hensyn, der ligger til grund for eksempelvis PAD-direktivet, men der er behov for at kunne afvikle kundeforhold i de situationer, hvor kunden ikke vil medvirke til at efterleve instituttets procedurer. Sat lidt på spidsen vil en række procedurer reelt blive værdiløse, hvis der ikke er reelle sanktionsmuligheder over for en kunde.

Der er derfor behov for yderligere eksempler end dem, som allerede fremgår af bemærkningerne på side 59 og 166. Disse eksempler må gerne omhandle såvel almindelige kundeforhold med lån, kreditter, kort og netbank, som eksempler i forhold til erhvervskunder.

Der er herudover brug for, at sektoren og Finanstilsynet drøfter konkrete retningslinjer i forhold til afvikling af kundeforhold, således at det er klart, hvornår og under hvilke forhold en kunde kan afvikles.

Se endvidere bemærkningerne til § 14.

§ 17 – Skærpede kundekendskabskrav

Det følger af bemærkningerne på side 168, at:

”Det fremgår f.eks. af bilag 3, at der er tale om et kundeforhold med en øget risiko, hvis et selskabs ejerstruktur virker usædvanlig eller alt for kompleks i betragtning af selskabets forretningsaktiviteter.”

Det bør her præciseres, at forslagets bilag 3 indeholder en liste over faktorer og typer af dokumentation, som kendetegner situationer, der *potentielt* indebærer en øget risiko. Dette må samtidig betyde, at en kunde ikke nødvendigvis er forbundet med øget risiko, fordi et punkt på listen er opfyldt, men at der er tale om elementer, som tilsammen kan udgøre en højere eller lavere risiko. Eksempelvis bør en risikovurdering af en virksomhedskunde med en usædvanlig eller kompleks ejerstruktur kunne føre til, at kunden vurderes at være med ”normal” risiko, hvis denne eksempelvis blot opretter et produkt, som ifølge bilag 2 er forbundet med en lavere risiko.

Det bemærkes i øvrigt, at lovforslaget træder i kraft 1. januar 2017, mens de retningslinjer om de risikofaktorer, der skal tages i betragtning, og de foranstaltninger, der skal træffes i situationer, hvor det er hensigtsmæssigt med skærpede kundekendingsprocedurer, som efter artikel 18, stk. 4, i 4. hvidvaskdirektiv skal udarbejdes af ESA'erne, først skal udstedes 26. juni 2017.

Side 34

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

§ 18 – Politisk eksponerede personer (PEP'er)

Gruppen af personer der skal undersøges for, om de er PEP'er, udvides, det er ikke længere kun kunden, men også reelle ejere af juridiske personer, begunstigede i forhold til livsforsikringer og reelle ejere af begunstigede, såfremt den begunstige er en juridisk person. Yderligere er personer, der er bosiddende i Danmark, og som falder ind under begrebet PEP i § 2, stk. 1, nr. 8, også at anse som en PEP. Der kommer derfor med den nye lov et meget større antal PEP'er end hidtil. Den omstændighed, at der kommer mange flere PEP'er, er en væsentlig byrde for sektoren, som er forbundet med betydelige udgifter. Det vil være hensigtsmæssigt med en overgangsfrist til at få identificeret PEP'er efter den nye definition, samt at få gennemført den påkrævede kundekendingsprocedure.

Herudover er langt størstedelen af personerne i de grupper, som definerer PEP'er, offentligt ansatte. Det burde derfor være muligt for myndighederne i Danmark at oprette og vedligeholde et register over danske PEP'er, som de virksomheder, der er omfattet af loven, kan scanne op imod. Etableringen af et sådant register ville i vidt omfang lette de administrative byrder og dermed omkostninger, som udvidelsen af PEP-definitionen medfører. Hertil kommer nødvendig entydighed i relation til den omfattede persongruppe.

Stk. 2. Det anføres, at der skal indhentes oplysninger for at fastslå oprindelsen af midlerne og formuer, der er omfattet af forretningsforbindelsen. Der gives ingen nærmere eksempler på eller retningslinjer for, hvordan dette konkret skal håndteres. Der er behov for, at dette belyses nærmere. Hvis en kunde eksempelvis har været kunde i 20 år, havde en formue med sig, da kunden etablerede forretningsforbindelsen, hvilken form for dokumentation for midlernes oprindelse forestiller tilsynet sig i et sådant eksempel? Et andet eksempel kunne være, at en person af en velhavende familie ønsker at blive ny kunde, hvilke krav er så relevante at opstille for at få belyst midlernes oprindelse?

Det anføres i bemærkningerne på side 170, at det kan være relevant at abonnere på en service fra en udbyder, der har specialiseret sig i at udarbejde og ajourføre lister over PEP'er. Det er uklart, i hvilket omfang sådanne udbydere dækker alle danske PEPs, og i hvilket omfang de udbudte oplysninger er troværdige. Det vil være hensigtsmæssigt, at der udarbejdes en godkendelsesordning, eventuelt på europæisk plan.

Det bør præciseres, om anvendelsen af ekstern udbyder også kan anvendes i relation til nærtstående og samarbejdspartnere.

Stk. 3. Det fremgår, at etablering og videreførelse af en forretningsforbindelse med en PEP skal godkendes af den person, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2. Ifølge lovbemærkningerne på side 171, skal videreførelse godkendes med et passende interval. Det fremgår imidlertid ikke hverken af bestemmelsen eller af bemærkningerne, om den, der er udpeget i henhold til § 7, stk. 2, skal foretage en form for prøvelse, og hvad konsekvensen er, såfremt godkendelse ikke kan opnås (skal kundeforholdet eksempelvis udvikles)? Dette ønskes præciseret.

§ 19

Stk. 1, nr. 1 er i loven indsat med følgende ordlyd:

”1) indhente tilstrækkelige oplysninger om respondentinstituttet til fuldt ud at forstå, hvori instituttets virksomhed består, og ud fra offentligt tilgængelige oplysninger bedømme det pågældende instituts omdømme og kvaliteten af instituttets overvågning,” [vores fremhævning]

Bestemmelsen er en ordret videreførelse af artikel 13(3)a i 3. hvidvaskdirektiv. Ordlyden i forslaget stemmer overens med oversættelsen i den danske direktivtekst, men der er formentlig tale om en fejlversættelse, idet det ikke er kvaliteten af instituttets overvågning, der er tale om, men derimod kvaliteten af det tilsyn, der føres med instituttet, som omtales i direktivet. Dette vil tillige være i overensstemmelse med FATF's anbefaling nr. 13. Det er en meget væsentlig forskel, som bør rettes i såvel bestemmelsen som bemærkningerne.

En vurdering af kvaliteten af tilsynet (som korrespondentbanken er underlagt i det hjemland, hvor den er hjemhørende/opererer) burde blive udarbejdet af og offentliggjort af Kommissionen eller alternativt af Finanstilsynet, idet en myndighed alt andet lige er nærmest til at vurdere en anden myndigheds effektivitet. Herudover pålægges alle institutter at gennemføre de samme undersøgelser, hvilket er urimeligt byrdefuldt. En vurdering udarbejdet af Kommissionen eller Finanstilsynet vil tillige sikre overensstemmelse med listen over højrisikolande, som vil blive udarbejdet af Kommissionen i 2017.

Stk. 1, nr. 4. Kravene til behandling af korrespondentbanker har ikke ændret sig betydeligt i forhold til gældende lovgivning, dog har definitionen ændret sig en anelse.

Finanstilsynet har løbende haft fokus på kravene til behandling af korrespondentbanker, hvilket også i flere tilfælde har medført, at Finanstilsynet har vurderet, at virksomhederne ikke lever op til lovens krav. Der er derfor behov for klare regler og god vejledning til gennemførelse af disse.

Det er derfor også ærgerligt, at en gennemlæsning af bemærkningerne umiddelbart ikke indeholder yderligere vejledning end Finanstilsynets gældende vejledning til hvidvaskloven. På side 175 i bemærkningerne præciseres dog som noget nyt i forhold til Finanstilsynets vejledning, at *Wolfberg*

Group's Standard Anti-Money Laundering questionnaire sjældent kan være det eneste grundlag for en vurdering af korrespondentbankforbindelsen, og at der bør foretages yderligere undersøgelser. Der ønskes yderlige vejledning eller eksempler på, hvad sådanne yderligere undersøgelser kan indeholde.

Stk. 2. Det foreslås, at det skal sikres, at respondenten gennemfører kundekendingsprocedurer i de tilfælde, hvor korrespondentforbindelsens kunde har direkte adgang til at disponere over midler indestående på kontoen, hvilket kan ske ved at foretage stikprøver af oprettede kundeforhold hos respondenten. Det bør tilføjes i bemærkningerne, at der er tale om brugen af "payable-through"-accounts, jf. artikel 19.e i 4. hvidvaskdirektiv.

Endvidere berører bemærkningerne i dette tilfælde ikke forholdet til persondataloven, selvom det nævnes mange andre steder i lovforslaget, eller den almindelige problemstilling i forhold til forretningshemmelighed.

Stk. 3. Den § 7, stk. 2-ansvarlige skal godkende etablering af relation til grænseoverskridende korrespondentbankforbindelse. Det er uklart, om det også gælder ved etablering af relation til eksempelvis filial/datterselskab af allerede eksisterende korrespondentbankforbindelse.

§ 20

Stk. 2. Det anføres, at der skal træffes rimelige foranstaltninger mod, at der etableres korrespondentforbindelser med virksomheder, hvor der foreligger offentligt tilgængelige oplysninger om, at korrespondentforbindelsen lader tomme bankselskaber anvende korrespondentforbindelsens konti. Af bemærkningerne på side 177, anføres, at:

"Ved rimelige foranstaltninger forstås, at de pågældende institutter skal foretage en vurdering af de finansielle virksomheder, inden de indgår forretningsforbindelse med dem. I vurderingen kan b.la. indgå en afklaring af, om de finansielle virksomheder tidligere har tilladt en sådan anvendelse af deres konti."

Det er imidlertid uklart, hvor en sådan viden skal skaffes fra.

§ 21

Stk. 1. Ved risikovurderingen skal instituttet blandt andet tage de lavrisikofaktorer, som fremgår af bilag 2, i betragtning. Et eksempel på en lavrisikofaktor er pensionsordninger eller lignende, der udbetaler pension til ansatte, og hvor bidragene indbetales gennem fradrag i lønnen, og reglerne for den pågældende ordning ikke tillader overdragelse af et medlems rettigheder i henhold til ordningen, jf. nr. 2, litra c, i bilag 2.

Herudover anføres det, at institutterne skal *konstatere*, om forretningsforbindelsen eller transaktionen indebærer en begrænset risiko, inden der gennemføres lempede kundekendingsprocedurer. Begrebet *konstatere* indebærer en så høj grad af sikkerhed, at det ikke i øvrigt passer sammen med

en risikobaseret tilgang. Organisationerne foreslår, at *konstatere* erstattes med *vurdere*.

Side 37

Finanstilsynet bedes bekræfte, at der med den foreslåede § 21, stk. 1, ikke i øvrigt er tiltænkt materielle ændringer i forhold til § 20 i den gældende hvidvasklov.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Side 178, 5. afsnit. Det synes at være en forudsætning for anvendelsen af adgangen til lempede kundekendingsprocedurer, at der foretages en individuel vurdering af den enkelte kunde. I givet fald synes lempelsen vanskelig at anvende i praksis.

De betydelige administrative opgaver, som reglerne pålægger virksomhederne, kan kun fungere i praksis, hvis der tilrettelægges standardiserede og til en vis grad automatiserede procedurer. Det bør derfor være muligt at anvende de lempeligere procedurer for grupper af kunder – uden at der foretages en individuel vurdering af hver enkelt kunde. Eksempelvis kan nævnes almindelige privatkunder, som er bosiddende i Danmark og har et begrænset forretningsomfang, der udelukkende omfatter produkter med lav risiko. Der kan om nødvendigt tilføjes yderligere kriterier.

Kapitel 4 – Bistand fra tredjemand

§ 22, 23 og § 24

Det vil være hensigtsmæssigt, om forskellen i formuleringen "*kan undlade at indhente*" i § 22, stk. 1, og "*kan overlade det til en anden virksomhed i koncernen at opfylde kravene*" i § 23 uddybes. Er det eksempelvis muligt, at en virksomhed i en koncern kan overlade det til den koncernforbundne virksomhed at forestå kontrol og fastlæggelse af risikoprofil?

Det fremgår endvidere ikke, hvorvidt der ved anvendelse af §§ 22-24 er en forpligtelse til at informere kunderne om, at en sådan indhentning af oplysninger finder sted, eksempelvis via et afsnit i virksomhedens generelle vilkår/almindelige forretningsbetingelser. Det ville være hensigtsmæssigt, hvis dette blev beskrevet.

Det vil herudover være hensigtsmæssigt med en nærmere beskrivelse af samspillet mellem videregivelsesreglerne i hvidvaskloven og videregivelsesreglerne i lov om finansiel virksomhed, samt persondatalovens §§ 28-29.

§ 22 – særligt om bistand fra en advokat, samt brugen af samlekonti

Bestemmelsen giver mulighed for at "overlade" kundekendingsproceduren til eksempelvis en advokat ved dennes oprettelse af klientkonti under forudsætning af, at advokaten redegør for sine procedurer og ikke har modtaget påbud på området, jf. sidste afsnit på side 181.

Hvis det skal være muligt for institutterne at undlade selv at opfylde kundekendingsprocedurer for så vidt angår advokaters fælles klientkonti i de

situationer, hvor advokaten vurderes at være lavrisiko, ser organisationerne gerne, at der etableres en klarere hjemmel for dette.

Side 38

Organisationerne foreslår på den baggrund, at bemærkningerne til § 22 udvides med bemærkningerne om *“SDD and pooled accounts” fra EBA’s “ Joint Guidelines under Article 17 and 18(4) of Directive (EU) 2015/849 on simplified and enhanced customer due diligence and the factors credit and financial institutions should consider when assessing the money laundering and terrorist financing risk associated with individual business relationships and occasional transactions”.*

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Såfremt EBA’s forslag om kundekendingsprocedurer på pooled accounts i lavrisikosituationer indarbejdes i bemærkningerne, kan kravet om, at tredjemand skal stille oplysninger til rådighed, opfyldes ved, at advokaten skal stille oplysninger om de reelle ejere af midler på fælles klientkonti til rådighed for instituttet på forespørgsel.

Organisationerne er ikke bekendt med, at der er udstedt endelige guidelines på baggrund af konsultationen, men såfremt det er tilfældet, skal bemærkningerne naturligvis hentes fra de endelige guidelines.

Kapitel 5 – Undersøgelles-, noterings- og opbevaringspligt

§ 25

Der er undersøgelsespligt i henhold til forslaget § 25 og en underretningspligt i henhold til forslaget § 26. Sammenhængen mellem de to bestemmelser er dog uklar. I henhold til gældende ret skal der altid foretages underretning i tilfælde, hvor en mistanke ikke fuldstændig kan afkræftes, hvilket også følger af bemærkningerne til § 25, på side 187.

Det følger dog af § 25, 2. pkt., at

*“Virksomheder og personer skal, hvor det er relevant, udvide overvågningen af kunden, **med det formål** at afgøre om transaktionerne eller aktiviteterne forekommer mistænkelige.”* [vores fremhævnin

Det er derfor uklart, om der skal foretages udvidet overvågning, fordi virksomheden har en mistænke, som ikke kan afkræftes, og som – i strid med hvad der følger af bemærkningerne – der ikke underrettes om, og overvågningen derfor træder i stedet for underretningen, eller om overvågningen i relevante tilfælde igangsættes for at følge op på en underretning foretaget på kunden.

Det følger derudover af bemærkningerne til § 26, på side 191, at i de tilfælde, hvor der foretages en undersøgelse af en transaktion, skal virksomheden i henhold til den foreslåede § 25 udvide overvågningen af kunden. I forhold til ordlyden af § 25 bør bemærkningerne til § 26 udvides med *“hvor det findes relevant”*. Derudover kan der være mange eksempler på, at der gennemføres tilstrækkelig overvågning af kunden, selvom der er foretaget

en undersøgelse af denne. Undersøgelsen foretages ofte netop på baggrund af en alarm fra et overvågningssystem.

Side 39

Stk. 3. Det fremgår af lovbemærkningerne, jf. side 68, at indsigtsretten i persondataloven afskæres i relation til undersøgelser af hvidvask og finansiering af terrorisme. Det ønskes belyst, hvordan denne bestemmelse skal håndteres i praksis.

Journalnr. 468/02
Dok. nr. 557531-v1

Det er ikke altid en mistanke er transaktionsbaseret. En mistanke og eventuel indgivelse af underretning skal baseres på vurderinger i den konkrete situation af handlingernes karakter og forskellighed fra normale kundehandlinger, fortællinger og andre særegne og atypiske forhold hos kunden og som samlet leder opmærksomheden hen på et eventuelt forsøg på tilsløring af midlernes oprindelse, der må formodes at have en kriminel karakter.

I forhold til institutternes overvågning og behandling af mistænkelige transaktioner med videre er det væsentligt, at indsigtsretten begrænses i større omfang, end hvad der er muligt i henhold til forslaget. I forslaget synes der at være fokuseret på de konkrete tilfælde, hvor et institut undersøger en mistænkelig transaktion eller handling. Institutterne vil dog indimellem notere hvidvaskindikatorer, uden at disse har en snæver sammenhæng med en igangværende transaktion.

En række af indikatorerne på SØIKs liste over "Indikatorer på eventuel hvidvask af udbytte eller finansiering af terrorisme" har således ikke nødvendigvis tilknytning til en igangværende transaktion, men det vil være nødvendigt at notere indikatoren ned, hvis den skal have værdi i overvågningen. Hvis hvidvaskreglerne skal være effektive, bør alene "almindelige" kundeoplysninger være omfattet af indsigtsretten.

Det vil endvidere være meget uhensigtsmæssigt at informere en kunde om, at kunden ikke kan få en oplysning, uden at det er muligt at begrunde dette. Enhver begrundelse vil reelt indeholde en oplysning om, at en undersøgelse har fundet sted eller finder sted. Det vil med stor sandsynlighed medføre klagesager, som vil kunne skade hensigten med hvidvaskreglerne og hemmeligholdelsesprincippet. Det bedste vil være, at virksomhederne helt kan undlade at oplyse kunden om oplysninger af denne karakter.

Derudover fremgår det af bemærkningerne, jf. side 69 øverst, at der fortsat skal være adgang for en person, der har fået afslag på retten til indsigt, til at klage til den relevante myndighed over afslaget. Det er uklart, hvorledes dette skal håndteres i praksis, hvis afslaget på indsigt skyldes, at der har fundet en undersøgelse sted.

Endelig er det uheldigt, at der fortsat ikke er konkrete regler, som pålægger myndigheder ikke at videregive oplysningerne til kunden. I mange tilfælde er det alene på grund af instituttets underretning til SØIK, at en efterforskning igangsættes eller videreføres – i de tilfælde kan kunderne nemt regne

ud, hvor oplysningen kommer fra, hvad der også er set i praksis både fra politikredse og andre myndigheder.

Side 40

§ 26

Der skal efter bestemmelsen ske underretning til SØIK, hvis virksomheden *"..er vidende om, har mistanke om eller rimelig grund til at formode.."*. Det bør præciseres, hvad forstås ved *"..rimelig grund til at formode.."* set i forhold til *"... har mistanke..."*.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Det bør endvidere præciseres, om underretningspligten for det enkelte institut også omfatter situationer, hvor kunden oplyser at have midler andre steder – midler som eksempelvis er fremkommet ved sort arbejde.

Det fremgår af bemærkningerne på side 197, at oplysninger kan videregives i anonymiseret form til alle i virksomheden i undervisningssammenhæng. Det bør præciseres, at dette skal forstås bredt, således at enhver videregivelse internt i virksomheden, der har til hensigt at styrke relevante medarbejderes forståelse af reglerne, er tilladt. Det bør i den sammenhæng i øvrigt være tilladt at videregive oplysningerne til medarbejdere/funktioner, som har været involveret i sagen i forbindelse med de vurderinger, som ligger til grund for den oprindelige underretning, eksempelvis kontrolfunktioner, juridisk afdeling, kundeansvarlig rådgiver.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til § 26, på side 189, at:

"Hvis mistanken ikke kan afkræftes, skal SØIK omgående underrettes. Virksomheder og personer omfattet af loven må derfor tilrettelægge deres behandling af mistænkelige transaktioner og aktiviteter på en sådan måde, at processen fra overvågning af kundetransaktioner, konstatering af noget mistænkeligt, undersøgelse og afklaring af, om mistanken kan anses afkræftet, fremskyndes mest muligt. Dette må især gælde for transaktioner, der umiddelbart fremstår som mistænkelige. Underretningspligten kan ikke opfyldes ved fremsendelse til politiet. Der henvises i forbindelse hermed til stk. 5 om tekniske krav til opfyldelse af underretningspligten til SØIK."

Organisationerne forstår det således, at det er processen i institutterne, som skal fremskyndes i det mulige omfang, og ikke at overvågningen skal gøres mere proaktiv. Det er således tidsrummet fra konstateringen af en mistænkelig transaktion til underretning af SØIK om denne, som skal være så kort som muligt.

§ 29

Det fremgår af § 29, at SØIK *"kan"* give institutterne meddelelse om status på modtagne underretninger. Dette bør ændres til *"skal"* og dermed være en pligt for SØIK, da det er vigtigt for instituttet at kunne følge udviklingen og resultatet af de underretninger, som instituttet foretager.

Får et institut ikke af- eller bekræftet de mistanker, som underretningerne er udtryk for, kan det være svært at oparbejde viden om det rette niveau for, hvornår underretninger i praksis er relevant.

Side 41

§ 30

Stk. 1 – *Opbevaring af legitimationsdokumenter.* Det følger af bestemmelsen, at institutterne fremadrettet skal opbevare kopi af de legitimationsdokumenter, som er anvendt ved onboardingen af kunden. Bestemmelsen forholder sig dog ikke til eksisterende kunder, som er legitimeret i henhold til de gældende regler. Det bør ud fra en risikovurdering være muligt, at sådanne kunder legitimeres ved et opslag i CPR-registret, så der ikke skal indhentes kopi af fysiske dokumenter fra kunden, selv om sådanne er brugt ved onboardingen. Der bør tages stilling til dette i bemærkningerne.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Stk. 2. – *Opbevaring og sletning af personoplysninger.* Bestemmelsen er formuleret således:

“Oplysninger som nævnt i stk. 1, nr. 1, skal opbevares i mindst 5 år efter kundeforholdets ophør. Personoplysninger skal slettes 5 år efter kundeforholdets ophør.”

Det foreslås således, at oplysninger indhentet til brug for opfyldelse af kundekendskabskravene i hvidvaskloven skal opbevares i mindst 5 år efter kundeforholdets ophør, herunder kopi af foreviste legitimationsdokumenter. Det foreslås endvidere, at personoplysninger skal slettes 5 år efter kundeforholdets ophør.

Dette medfører, at personoplysningerne både skal opbevares i mindst 5 år og slettes efter 5 år. Konsekvensen er således, at personoplysninger skal slettes efter præcis 5 år. Det antages, at sletning af oplysninger kan indgå i de i dag almindeligt anerkendte sletterutiner, hvorefter dette i praksis håndteres ved, at der gennemføres sletning én gang om året, og at der ikke er krav om daglige sletninger. Dette bør fremgå af bemærkningerne. Samme forhold gør sig gældende i relation til stk. 2. Herudover bør der tages stilling til, hvordan institutterne skal forholde sig til eventuelle backups, hvor der kan være opbevaret personoplysninger. Backups vil som udgangspunkt ikke være omfattet af slettepligten efter de gældende regler, men der bør tages stilling til dette i bemærkningerne.

Der er ikke i henhold til gældende lov krav om opbevaring af kopi af legitimationsdokumenter. Idet der ikke i ikrafttrædelsesbestemmelsen er indført overgangsregler, er der behov for en præcisering af, hvordan virksomhederne skal forholde sig i forhold til eksisterende kunder, som er onboardet og dermed legitimeret efter den gældende lov.

Vil det i forhold til disse kunder eksempelvis være tilstrækkeligt, at oplysninger løbende opdateres via CPR-registret i et lavrisikokundeforhold, eller skal der indhentes kopier, når kunden ansøger om et nyt produkt eller i forbindelse med den løbende opdatering?

Idet Finanstilsynet er bekendt med den arbejdsbyrde og de udfordringer, der ofte er, når der indhentes legitimation på eksisterende kunder, vil det være værdifuldt for virksomheder omfattet af loven, hvis Finanstilsynet medvirker til at oplyse offentligheden om reglerne.

Side 42

Kapitel 6 – Grænseoverskridende virksomhed

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

§ 32

Der kan – og i visse tilfælde skal – udveksles oplysninger i koncerner uden kundens samtykke. Det fremgår dog ikke, hvorvidt der er en forpligtelse til at informere kunderne om, at en sådan videregivelse af oplysninger finder sted, eksempelvis via et afsnit i virksomhedens generelle vilkår.

Det bør yderligere præciseres i lovbemærkningerne, om persondatalovens §§ 28 og 29 samt videregivelsesreglerne i FIL finder anvendelse, samt om hjemlen er begrænset til oplysninger indhentet efter lovens ikrafttræden, eller om det også er muligt at videregive oplysninger indhentet i henhold til tidligere hvidvaskregler.

Det bør præciseres, hvad formålet med og hensynet bag denne pligt til underretning er, jf. § 32, 2. pkt., navnlig om der alene skal gives oplysninger videre, hvor der er kundesammenfald i de koncernforbundne selskaber, eller om det også gælder, hvor der ikke er kundesammenfald. Derudover bør det fremgå, om kravet må betragtes som opfyldt i de situationer, hvor alle koncernens underretninger foretages på koncernniveau af samme enhed.

I bemærkningerne på side 203 nævnes i tilknytning til udveksling af oplysninger, at udvekslingen alene skal ske til relevante modtagere, det vil sige til personer, der behandler mistænkelige transaktioner i koncernen. Det er en begrænsning, der ikke nødvendigvis er hensigtsmæssig, hvis målet er at skærpe det generelle opmærksomhedsniveau på et kundeforhold. Tilladelse til en systemmæssig registrering – naturligvis med visse retningslinjer – kunne gavne formålet med loven.

Herudover skal oplysninger om underretninger til SØIK videregives inden for koncernen, medmindre SØIK anviser andet. En finansiel virksomhed vil have interesse i, at oplysninger om, at der er afgivet en hvidvaskunderretning til SØIK, udveksles mellem koncernforbundne selskaber hurtigst muligt.

Med tanke på at underretningssystemet er digitaliseret, og SØIK modtager samlet mere end 15.000 underretninger om året, som dækker over 320.000 transaktioner, må en responstid naturligt forventes. Idet bestemmelsen er strafpålagt, bør der indsættes en tidsfrist, hvor virksomhederne efter udløb af denne umiddelbart kan videregive oplysninger om underretninger internt i koncernen.

Endelig vil det være hensigtsmæssigt, at det præciseres i bemærkningerne, om retten og pligten til at udveksle oplysninger inden for en koncern finder anvendelse, uanset om koncernen har selskaber i flere lande.

§ 34

Af side 205, 4. afsnit fremgår, at

"Landene og territorierne på observationslisten er pr. februar 2015 følgende: Iran og Nordkorea."

Det vil være hensigtsmæssigt, at dette opdateres, inden lovforslaget fremsættes.

Kapitel 7 - Ansatte

§ 35

Bestemmelsen fastslår, at personer omfattet af § 1, stk. 1, nr. 5, 8-9 mv., skal have en whistleblowerordning. Bestemmelsen svarer til bestemmelserne i FIL § 75a ff, jf. bemærkningerne på side 205. Det fremgår imidlertid ikke direkte, om kravet til whistleblowerordningen er opfyldt, såfremt en virksomhed i forvejen har en whistleblowerordning efter FIL § 75a. At det er hensigten fremgår dog af lovbemærkningerne på side 77. Det skal desuden fremgå, at filialer ikke er omfattet af kravet i § 35, uanset henvisningen i selve bestemmelsen til stk. 1, nr. 9, da forpligtelsen for filialer følger direkte af Fil § 75a.

Kapitel 8 – Tavshedspligt og ansvar

§ 38

I stk. 8 nævnes det udtrykkeligt, at advokater m.fl. gerne må fraråde deres klienter at udøve ulovlig virksomhed. En rådgiver i et institut må, jf. bemærkningerne, tilsyneladende ikke gøre det samme, medmindre det er helt klart, at der ikke vil være tale om "tipping off". En sådan retstilstand forekommer uhensigtsmæssig og heller ikke i tråd med de drøftelser, der har været efter Panama-sagen. I en situation hvor en rådgiver kan se, at kunden – måske ubevidst – foretager sig noget ulovligt, er den eneste mulighed således at stoppe transaktionen og lave en underretning til SØIK.

Bemærkninger til § 38 af mere teknisk karakter

Meningsindholdet i 3. afsnit, på side 216 er vanskeligt at forstå.

Kapitel 10 – Tilsyn

§ 40

Det fremgår af bemærkningerne til stk. 3, på side 222, at

"Finanstilsynet har i overensstemmelse med 4. hvidvaskdirektiv tilsynet med virksomheder etableret her i landet som f.eks. filialer og agenter, jf. § 1, stk. 1, nr. 9. Beføjelserne til at meddele og inddrage tilladelser m.v. henhører imidlertid under hjemlandsmyndighedens kompetence."

Det bør uddybes, hvad der ligger i "m.v.". I modsat fald vil det være uklart, hvilket tilsyn der har kompetence til at træffe beslutning om hvad.

4. hvidvaskdirektiv bemyndiger EU-Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter udarbejdet af ESA'erne, jf. artikel 45, stk. 7 og 11. Det kan med fordel præciseres i § 40, stk. 1, at disse retsakter også skal påses af Finanstilsynet, og i § 68, at der også gives partstatus for afgørelser truffet i medfør af disse retsakter, selvom de antager forordningsform.

Side 44

I øvrigt bemærkes, at ESA'erne først er forpligtet til at forelægge disse standarder for EU-Kommissionen den 26. juni 2017, mens lovforslaget skal træde i kraft 1. januar 2017.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

§ 43

I bemærkningerne til § 43 anføres følgende på side 231:

”Hvis en udenlandsk myndighed vil undersøge den pågældende virksomhed eller person virksomhed i Danmark, er myndigheden nødt til at komme til Danmark og foretage undersøgelsen hos den danske virksomhed. Selve undersøgelsen af den udenlandske virksomhed eller person vil foregå efter de grundlæggende danske regler, men den udenlandske virksomhed eller person skal leve op til det udenlandske hjemlands regelsæt på området.”

Det må umiddelbart forstås således, at virksomheden som eksempelvis er filial i Danmark, både er underlagt den danske hvidvasklovgivning, men også hjemlandets lovgivning. Dette kan potentielt medføre problemer, såfremt der eksempelvis i de to lovgivninger stilles forskellige krav – det kunne eksempelvis være, at kravet til dokumentation i forbindelse med etablering af kundeforholdet er højere i tredjelandet, mens krav til udarbejdelse af risikovurdering eller overvågning er lavere. Det bør være klart, hvilket lands samlede hvidvasklovgivning en filial skal følge.

§§ 46-48

Det fremgår, at den eksisterende regulering i forhold til offentliggørelse følges. Således er virksomheder omfattet af lovforslaget fortsat omfattet af offentliggørelsesbekendtgørelsen. Dette er u hensigtsmæssigt, idet kravene til, hvornår der skal offentliggøres efter offentliggørelsesbekendtgørelsen, er bredere end de krav, der foreligger i forhold til offentliggørelse direkte efter hvidvaskdirektivet.

I medfør af direktivet skal der alene ske offentliggørelse ved alvorlig, gentagen, systematisk eller en kombineret overtrædelse af udvalgte artikler. Erhvervs- og Vækstministeriet anfører på side 86, at man ikke finder, at pligten og muligheden for tilsynsmyndighederne til at offentliggøre resumé af afgørelser og politianmeldelse skal begrænses i den udstrækning.

At man i Danmark har væsentligt andre offentliggørelsesregler end i resten af EU, udgør et konkurrenceretligt problem. Den globale finansielle verden har ikke kendskab til disse forskelle i offentliggørelsesreglerne og konkluderer derfor, at de danske virksomheders overholdelse af hvidvaskreglerne er væsentligt dårligere end udenlandske konkurrenters.

Dette forstærkes af, at tilsynet ikke har hjemmel til at udstede bøder, hvorfor der i stedet sker en politianmeldelse, såfremt overtrædelsen af hvidvaskloven har en vis alvorlighed. For de udenlandske finansmarkeder, der ikke har kendskab til, at nationale danske myndigheder ikke udsteder administrative bøder, er det signal, som sendes, når virksomheder meldes til politiet, uforholdsmæssigt voldsomt.

I bemærkningerne til offentliggørelsesreglerne på side 86 står følgende:

”Erhvervs- og Vækstministeriet vurderer, at alene finansielle virksomheder skal pålægges at offentliggøre resumé af afgørelser og politianmeldelser. Det er Erhvervs- og Vækstministeriet vurdering at der ikke tilsvarende skal pålægges øvrige virksomheder omfattet af loven de samme krav om offentliggørelse, da dette ikke er krav, der i øvrigt er kendt fra reguleringen på de pågældende områder.”

Det er organisationernes opfattelse, at alle virksomheder, der er omfattet af loven, skal reguleres ensartet i relation til spørgsmålet om offentliggørelse. Herudover har Finanstilsynet i henhold til § 48, stk. 5, 1. pkt., mulighed for at undlade offentliggørelse, hvis Finanstilsynet vurderer, at offentliggørelse vil medføre uforholdsmæssig stor skade for virksomheden, hvilket ligeledes taler for at lade reglerne gælde alle virksomheder omfattet af loven.

I sager, hvor Finanstilsynet har offentliggjort en beslutning om at overgive en sag til politimæssig efterforskning, og sagen afsluttes ved påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller afsigelse af frifindende dom, offentliggør Finanstilsynet alene på foranledning af den fysiske eller juridiske person, som sagen vedrører, en berigtigelse.

Idet Finanstilsynet som anmelder af forholdet og formodentlig via sit samarbejde med anklagemyndigheden får oplysninger om, at sagen er afsluttet ved påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller afsigelse af frifindende dom, bør Finanstilsynet være forpligtet til at berigtige eller slette beslutningen om at overgive sagen til politimæssig efterforskning fra Finanstilsynets hjemmeside af egen drift.

Kapitel 11 – Kommunikation og samarbejdsform

§ 63

Stk. 2. I bestemmelsen gives hjemmel til at udstede regler om anvendelse af bestemte it-systemer, formater mv. Direkte regulering i forhold til anvendelsen af bestemte it-systemer kan være forbundet med væsentlige omkostninger i forhold til at tilpasse eksisterende it-systemer. Der bør desuden ved en eventuel regulering være en sådan tidshorisont for implementeringen, at der kan udvikles de relevante grænseflader.

I bemærkningerne på side 269 anføres, at

"Forslaget indebærer, at bl.a. skriftlige henvendelser m.v. til Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen om forhold, som er omfattet af loven, eller af regler, som er udstedt i medfør af loven, ikke anses for behørigt modtaget hos tilsynet, hvis de indsendes på anden vis end den foreskrevne digitale måde."

Side 46

Organisationerne antager, at dette først vil kunne være tilfældet, såfremt hjemlen i § 63 til at fastsætte regler herom er udnyttet. Lovforslagets bemærkninger bør derfor konsekvensrettes.

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

§ 67

§ 67 fastslår, at erhvervs- og vækstministeren skal etablere et forum med deltagelse af tilsynsmyndighederne i henhold til hvidvaskloven og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Det vil være relevant, hvis Datatilsynet tillige deltager i dette forum, da der er mange snitflader mellem lovgivningen om hvidvask og databeskyttelse.

Formålet med dette forum er at koordinere myndighedernes risikovurderinger og generelle foranstaltninger mod hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme.

Idet såvel den supranationale som den nationale risikovurdering skal indgå i institutternes egne risikovurderinger, er det yderst relevant for virksomheder omfattet af loven at få oplyst, hvornår dette forum forventes at være på plads.

Endelig bedes det uddybet med, hvilket interval forummet må forventes at udsende/opdatere den nationale risikovurdering, og hvor den fremadrettet vil være tilgængelig for virksomheder og personer omfattet af pligten til at foretage individuelt dokumenterede risikovurderinger. Som udgangspunkt bør SØIKs nationale risikovurdering opdateres i forbindelse med implementering af direktivet.

Kapitel 12 – Parter og klagebestemmelser

§ 68

4. hvidvaskdirektiv bemyndiger EU-Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter udarbejdet af ESA'erne, jf. artikel 45, stk. 7 og 11. Det bør præciseres, at disse retsakter også skal påses af Finanstilsynet, og at der også gives partstatus for afgørelser truffet i medfør af disse retsakter, selvom de antager forordningsform.

Kapitel 13 – Straf

§ 71-73

Alle pligter i hvidvaskloven, som de af loven omfattede personer eller virksomheder skal efterleve, er blevet strafbelagt, dette er en væsentlig udvidelse i forhold til tidligere. Organisationerne har i den forbindelse noteret

sig, at lovforslaget ikke lægger op til, at der indføres et loft over bødernes størrelse.

Side 47

Kapitel 14 – Ikrafttræden, ændringer i anden lovgivning og territorial gyldighed

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

§ 74

I bemærkningerne er der på side 283 ved en fejl skrevet, at loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Bemærkninger til bilag 1-3

Bilag 2

Pkt. 2a – Hvad skal der forstås ved, at præmien er lav? Er det eksempelvis set i forhold til kundens indtægt?

Pkt. 2d – Hvad tænkes der konkret på i punkt 2d? Er der tale om eksempelvis en PAD-konto, basalindlånskonto eller øvrige produkter af denne karakter.

Pkt. 3c og d – Der bør gives eksempler på, hvad der forstås ved *”Troværdige kilder”*.

Bilag 3

Pkt. 1,a. – *”Forretningsforholdet eksisterer under usædvanlige omstændigheder.”* Der ønskes en uddybning heraf eller eventuelt nogle eksempler.

Pkt. 2c – *”Forretningsforbindelser eller transaktioner uden direkte kontakt uden visse sikkerhedsforanstaltninger såsom elektroniske underskrifter.”* er rent sprogligt vanskelig at forstå. Der er tilsyneladende tale om en uhen-sigtsmæssig oversættelse af direktivet, men det bør overvejes, at der rettes op på dette i implementeringen. Forståelsen af *”...uden direkte kontakt...”*, bør uddybes.

Pkt. 2d – Hvad forstås ved betalinger fra *”... ukendte eller ikkeassocierede tredjemænd...”*? Dette bør uddybes. Er det betalinger, som vi eller kunden modtager, og er der tale om almindelige transaktioner?

Pkt. 2e – Hvorfor anses nye produkter altid som en indikator for høj risiko – dette bør vel afhænge af produktet og en konkret risikovurdering.

Pkt. 3a og b – Der bør gives konkrete eksempler på, hvad der forstås ved *”Troværdige kilder”*.

Såfremt høringsvaret giver anledning til spørgsmål, er I naturligvis velkomne til at kontakte undertegnede.

Side 48

Med venlig hilsen

Journalnr. 468/02

Dok. nr. 557531-v1

Peter Bjørnø Barazi

Direkte +45 3370 1190

pbj@finansraadet.dk

Christina Wandt

+45 3370 1116

cwa@realkreditforeningen.dk